

Univerzita Palackého v Olomouci  
Právnická fakulta

Pavla Jakůbková

Úprava styku osob blízkých a příbuzných s nezletilými dětmi

Diplomová práce

Olomouc 2026

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Úprava styku osob blízkých a příbuzných s nezletilými dětmi vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje. Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 116 909 znaků včetně mezer.“

V Olomouci dne 22. dubna 2026

Pavla Jakůbková

Ráda bych na tomto místě poděkovala paní JUDr. Lence Westphalové, Ph.D., za odborné vedení mé diplomové práce, cenné připomínky, podnětné rady, trpělivý přístup a čas, který mi během jejího zpracování věnovala.

# Obsah

<b>SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK .....</b>	<b>6</b>
<b>ÚVOD .....</b>	<b>7</b>
<b>1 TEORETICKÁ A HISTORICKÁ VÝCHODISKA ÚPRAVY STYKU.....</b>	<b>8</b>
<b>1.1 HISTORICKÝ VÝVOJ PRÁVNÍ ÚPRAVY STYKU NA ČESKÉM ÚZEMÍ (ABGB AŽ ZÁKON O RODINĚ).....</b>	<b>8</b>
1.1.1 <i>Vývoj pojetí širší rodiny od ABGB do roku 1963.....</i>	<i>9</i>
1.1.2 <i>Obnovení významu širších rodinných vazeb po roce 1989.....</i>	<i>10</i>
<b>1.2 MEZINÁRODNĚPRÁVNÍ RÁMEC ÚPRAVY STYKU.....</b>	<b>11</b>
<b>1.3 ÚSTAVNĚPRÁVNÍ ZÁKLADY OCHRANY RODINNÉHO ŽIVOTA V ČR .....</b>	<b>12</b>
1.3.1 <i>Ústavní ochrana rodinného života a širších rodinných vazeb.....</i>	<i>12</i>
1.3.2 <i>Nejlepší zájem dítěte a limity styku jiných osob než rodičů.....</i>	<i>13</i>
<b>2 PŘEDPOKLADY PŘIZNÁNÍ PRÁVA NA STYK DLE § 927 OZ .....</b>	<b>15</b>
<b>2.1 VYMEZENÍ POJMU STYKU A JEHO FORMÁLNÍ PODOBY .....</b>	<b>15</b>
2.1.1 <i>Široké pojetí styku jako součásti rodinného života .....</i>	<i>15</i>
2.1.2 <i>Přímý a nepřímý styk jako formy realizace kontaktu .....</i>	<i>16</i>
<b>2.2 EXISTENCE CITOVÉHO VZTAHU JAKO ZÁKLADNÍ HMOTNĚPRÁVNÍ PŘEDPOKLAD.....</b>	<b>17</b>
2.2.1 <i>Citový vztah jako zákonný předpoklad styku .....</i>	<i>17</i>
2.2.2 <i>Problematika zániku a budování citové vazby v čase.....</i>	<i>19</i>
<b>2.3 KRITÉRIUM HROZÍCÍ ÚJMY PŘI ABSENCI STYKU S NEZLETILÝM.....</b>	<b>20</b>
2.3.1 <i>Pojem újmy a její význam při rozhodování o styku .....</i>	<i>20</i>
2.3.2 <i>Dokazování újmy v konfliktních rodinných poměrech.....</i>	<i>21</i>
<b>3 PŘÍBUZENSKÉ VAZBY V KONTEXTU PRÁVA NA STYK .....</b>	<b>24</b>
<b>3.1 PRÁVNÍ POJETÍ PŘÍBUZENSTVÍ: VAZBY BIOLOGICKÉ A PRÁVNÍ .....</b>	<b>24</b>
<b>3.2 SPECIFICKÉ POSTAVENÍ PRARODIČŮ A JEJICH PRÁVO NA KONTAKT S VNOUČATY .....</b>	<b>25</b>
3.2.1 <i>Prarodiče jako specifická skupina osob oprávněných domáhat se styku .....</i>	<i>25</i>
3.2.2 <i>Limity a zvláštní situace styku prarodičů s vnučaty .....</i>	<i>26</i>
<b>3.3 SOCIÁLNÍ RODIČOVSTVÍ A PARTNEŘI BIOLOGICKÝCH RODIČŮ .....</b>	<b>27</b>
3.3.1 <i>Sociální rodičovství .....</i>	<i>27</i>
3.3.2 <i>Střet sociálního a biologického rodičovství v soudní praxi.....</i>	<i>28</i>
<b>3.4 VZDÁLENĚJŠÍ PŘÍBUZENSTVO .....</b>	<b>29</b>
<b>3.5 PRAKTICKÉ LIMITY NÁROKŮ NA STYK .....</b>	<b>30</b>
<b>4 SOUDNÍ ROZHODOVÁNÍ O STYKU JINÝCH OSOB S NEZLETILÝM DÍTĚTEM .....</b>	<b>32</b>
<b>4.1 NEJLEPŠÍ ZÁJEM DÍTĚTE JAKO ZÁKLADNÍ KRITÉRIUM ROZHODOVÁNÍ .....</b>	<b>32</b>
4.1.1 <i>Obsah nejlepšího zájmu dítěte.....</i>	<i>34</i>
<b>4.2 STŘET RODINNÝCH VAZEB DÍTĚTE S RODIČOVSKOU AUTONOMIÍ .....</b>	<b>36</b>
4.2.1 <i>Rodičovská odpovědnost jako výchozí rámeček .....</i>	<i>39</i>
4.2.2 <i>Proporcionálnost zásahu soudu do rodinných poměrů .....</i>	<i>41</i>
4.2.3 <i>Význam případu Tůma proti České republice pro ochranu širších rodinných vazeb dítěte.....</i>	<i>43</i>
<b>4.3 ZJIŠŤOVÁNÍ NÁZORU DÍTĚTE V ŘÍZENÍ O STYKU.....</b>	<b>44</b>
<b>5 PROCESNÍ A APLIKAČNÍ SOUVISLOSTI ROZHODOVÁNÍ O STYKU.....</b>	<b>46</b>
<b>5.1 ŘÍZENÍ VE VĚCECH STYKU JINÝCH OSOB S NEZLETILÝM DÍTĚTEM.....</b>	<b>46</b>

5.1.2 Role kolizního opatrovníka (OSPOD) .....	47
<b>5.2 VÝZNAM PROZATÍMNÍCH ROZHODNUTÍ A ČASOVÉHO FAKTORU VE VZTAHU K § 927</b>	
<b>OZ</b> .....	48
5.2.1 Prozatímní rozhodnutí jako nástroj ochrany styku dle § 927 OZ .....	49
<b>ZÁVĚR</b> .....	52
<b>SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ</b> .....	53
<b>ABSTRAKT</b> .....	57
<b>KLÍČOVÁ SLOVA</b> .....	58

## Seznam použitých zkratek

<b>ABGB</b>	Zákon č. 946/1811 sb. z. s. Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch
<b>ESLP</b>	Evropský soud pro lidská práva
<b>EÚLP</b>	Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících
<b>LZPS</b>	Usnesení č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
<b>NS</b>	Nejvyšší soud
<b>OSPOD</b>	Orgán sociálně právní ochrany
<b>OSŘ</b>	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
<b>OZ</b>	Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
<b>ZŘS</b>	Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.
<b>Úmluva o styku s dětmi</b>	Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 91/2005 Sb. m. s., o sjednání Úmluvy o styku s dětmi.
<b>ÚS</b>	Ústavní soud
<b>Úmluva o právech dítěte</b>	Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb., o sjednání Úmluvy o právech dítěte.
<b>Ústava ČR</b>	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
<b>Zákon o rodině</b>	Zákon č. 94/1963 Sb., zákon o rodině

## Úvod

Rodinný život dítěte nelze v současné době chápat pouze v rámci vztahu rodič–dítě. V životě nezletilého mohou sehrávat významnou roli také další osoby, zejména prarodiče, sourozenci, partneři rodičů nebo jiné osoby dítěti blízké. Proměna rodinných struktur, častější rozpady partnerských vztahů i vznik nových forem soužití vedou k tomu, že otázka zachování kontaktu dítěte s širší rodinou nabývá stále většího významu. Právě postavení těchto osob při udržování styku s dítětem představuje citlivou oblast rodinného práva, v níž se střetává ochrana rodinných vazeb dítěte, rodičovská autonomie a požadavek nejlepšího zájmu dítěte. Aktuálnost tohoto tématu zvyšuje i skutečnost, že soudní praxe je stále častěji konfrontována s rodinnými vztahy, které neodpovídají tradičnímu modelu nukleární rodiny. S tím souvisí i potřeba citlivě vymezovat meze soudní ingerence do rodinných poměrů a současně zajistit účinnou ochranu vztahů, které jsou pro dítě skutečně významné.

Tato diplomová práce se zabývá úpravou styku osob blízkých a příbuzných s nezletilými dětmi, a to zejména ve vazbě na § 927 OZ. Cílem práce je analyzovat podmínky přiznání tohoto práva a posoudit, jakým způsobem soudy při rozhodování zohledňují ochranu širších rodinných vazeb dítěte. Pozornost je věnována zejména otázce citového vztahu, hrozící újmy při absenci styku, postavení jednotlivých okruhů osob, významu nejlepšího zájmu dítěte, názoru dítěte a procesním nástrojům ochrany těchto vztahů.

Práce je rozdělena do pěti kapitol. Nejprve se věnuje historickým, mezinárodněprávním a ústavněprávním východiskům úpravy styku. Následně rozebírá podmínky přiznání práva na styk podle § 927 OZ, postavení jednotlivých osob, které se tohoto práva mohou domáhat, soudní rozhodování v těchto věcech a konečně procesní a aplikační souvislosti, včetně významu časového faktoru a prozatímních rozhodnutí.

Při zpracování tématu byla využita především metoda analýzy právní úpravy, odborné literatury a relevantní judikatury. Vedle deskriptivního přístupu byla uplatněna rovněž metoda interpretační, zejména při výkladu § 927 OZ v souvislosti s mezinárodněprávními a ústavněprávními východisky. V práci je současně obsažen i hodnotící prvek, zejména při posuzování aplikačních problémů soudní praxe a významu časového faktoru při ochraně styku osob blízkých s nezletilým dítětem.

# 1 Teoretická a historická východiska úpravy styku

## 1.1 Historický vývoj právní úpravy styku na českém území (ABGB až zákon o rodině)

Rodinné vazby a vzájemný kontakt mezi blízkými osobami tvoří základ lidské existence od nepaměti. Přestože jsou tyto vztahy vnímány jako naprosto přirozené, z hlediska moderní vědy jde o sociální konstrukty, kterými se podrobně zabývá sociologie rodiny.<sup>1</sup> Studium historie je zde důležité především proto, abychom pochopili, jak se vyvíjelo právo na styk v závislosti na tom, jak se proměňovala samotná společnost. Právě právo na osobní kontakt představuje klíčový způsob, jakým jsou rodinné vazby v reálném životě naplňovány.

Dynamický vývoj v uspořádání rodin, provázený častými rozpady partnerství a vznikem tzv. patchworkových rodin, mění dřívější pohled na kontakt s nezletilým. Právo na styk v tomto prostředí již nepředstavuje jen výlučnou vazbu mezi biologickými rodiči a jejich dětmi.<sup>2</sup> I když je za tradiční model stále považována tzv. nukleární rodina (otec, matka a děti), současný vývoj přináší mnohem širší pojetí. Judikatura ESLP v tomto ohledu vychází z konceptu de facto rodiny. Rozhodující není formální podoba svazku, nýbrž skutečně existující rodinný život charakterizovaný úzkými osobními vazbami, přičemž mezi manželským a nemanželským soužitím se v tomto ohledu nečiní rozdíl. Ochrana rodinného života ve smyslu čl. 8 EÚLP přitom nepokrývá jen vztah rodič a dítě, ale může se vztahovat i na prarodiče, sourozence či jiné blízké osoby, jsou-li jejich vazby k dítěti skutečné a úzké.<sup>3</sup> Při posuzování, zda takový vztah naplňuje pojem rodinného života, přihlíží ESLP ke konkrétním okolnostem, zejména ke společnému bydlení, délce a stabilitě vztahu a úmyslu společně vychovávat dítě.<sup>4</sup> Z toho pro úpravu styku plyne přímý závěr, že určující má být hloubka a povaha reálného vztahu dítěte k dotčené osobě, nikoliv formální příbuzenská kategorie. Styk pak plní funkci ochrany těchto faktických vazeb, které by bez pravidelného osobního kontaktu mohly postupně slábnout a nakonec zaniknout.<sup>5</sup>

---

<sup>1</sup> HORÁK, Pavel. Rodina a manželství jako sociální instituce [online]. In: *Studijní materiály předmětu Sociologie pro sociální politiku a sociální práci*. Brno: Masarykova univerzita, 2005 [cit. 10. října 2025]. Dostupné z: [https://is.muni.cz/el/1423/jaro2005/SPP701/Kapitola12b\\_Rodina.htm](https://is.muni.cz/el/1423/jaro2005/SPP701/Kapitola12b_Rodina.htm).

<sup>2</sup> ĎURICOVÁ, Jana. Právo osob dítěti příbuzných a osob dítěti společensky blízkých na styk s dítětem. *Rodinné listy* [online], 2023, č. 1, s. 4. [cit. 10. října 2025]. Dostupné z: databáze aspi.cz.

<sup>3</sup> ŠIMÁČKOVÁ, Kateřina. In: WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. Praha: Wolters Kluwer, 2023, čl.32 [cit. 10. října 2025]. Dostupné z: databáze aspi.cz.

<sup>4</sup> Tamtéž

<sup>5</sup> HOFSCHEIDEROVÁ, Anna. In: DUŠKOVÁ, Šárka a kol. *Úmluva o právech dítěte. Komentář* [online databáze]. Praha: Wolters Kluwer, 2021, čl. 9 [cit. 10. října 2025]. Dostupné z: databáze aspi.cz.

Zásadní proměnou prošlo také postavení dítěte, což přímo ovlivnilo i pojetí práva na styk. V minulosti bylo dítě vnímáno spíše jako objekt otcovské moci a jeho kontakt s jinými osobami byl plně v rukou otce. Současné právo však na dítě nahlíží jako na samostatný subjekt, který má právo na udržování vztahů se svou širší rodinou. Právo na styk se tak vyvinulo z jednostranného oprávnění dospělých do podoby moderní rodičovské odpovědnosti, kde je prvořadým hlediskem blaho dítěte a jeho potřeba neztrácet kontakt s blízkými lidmi, stejně tak jako se klade velký důraz na participační práva nezletilých dětí.<sup>6</sup>

### 1.1.1 Vývoj pojetí širší rodiny od ABGB do roku 1963

Kořeny české právní úpravy styku je třeba hledat již v ABGB z roku 1811, který na našem území platil i po roce 1918 díky recepčnímu zákonu č. 11/1918 Sb. Tento kodex vycházel z velmi širokého pojetí rodiny, což se projevovalo zejména v definici příbuzenství. Zásadní roli zde hrálo ustanovení § 42 ABGB, které pod legislativní pojem „rodiče“ výslovně zahrnovalo „*bez rozdílu stupně příbuzenství všechny příbuzné v řadě vzestupné*“. V praxi to znamenalo, že prarodiče či praprarodiče byli z právního hlediska postaveni na stejnou úroveň jako otec a matka. Právě toto vymezení zajišťovalo předkům v rodinné hierarchii výsadní postavení, které bylo v mnoha ohledech srovnatelné s právy rodičů, přičemž osobní kontakt mezi nimi byl pokládán za samozřejmý projev rodové sounáležitosti.<sup>7</sup> Dobová právní úprava nasvědčuje tomu, že vztah dítěte k předkům byl vnímán jako organická součást rodinného života, v níž se osobní styk předpokládal spíše než právně konstituoval.

Zlom v tomto tradičním pojetí nastal po roce 1948, kdy se rodinné právo začalo transformovat pod vlivem sovětské právní vědy v rámci tzv. právníké dvouletky.<sup>8</sup> Zákon č. 265/1949 Sb., o právu rodinném, sice přinesl zásadní změnu v podobě zrušení dřívější otcovské moci a jejího nahrazení mocí rodičovskou, avšak jeho primárním cílem byla ideologická přestavba rodinných vztahů. Důvodová zpráva k tomuto předpisu sice zdůraznila sociální pokrok, když uvedla, že „úplná rovnoprávnost mezi manželskými a nemanželskými dětmi je samozřejmou skutečností v lidově demokratické a socialistické společnosti“, faktickým důsledkem nové regulace však bylo uzavření rodiny do úzkého kruhu rodičů a dětí.<sup>9</sup> Lze tedy pozorovat zřetelný posun od širšího pojetí rodinných vztahů, typického pro dřívější právní

---

<sup>6</sup> KOVÁŘOVÁ, Daniela. *Abeceda rodinného práva* [online databáze]. Praha: Wolters Kluwer, 2020, s. 57–58, 87 [cit. 10. října 2025]. Dostupné z: [databáze aspi.cz](https://www.aspi.cz).

<sup>7</sup> THÖNDEL, Alexandr. In: DVORÁK, Jan a kol. *Občanské právo hmotné 1. Díl první: Obecná část*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 84–85.

<sup>8</sup> Tamtéž

<sup>9</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 265/1949 Sb., o právu rodinném, k § 55. [cit. 10. října 2025]. Dostupné z: [https://www.psp.cz/eknih/1948ns/tisky/t0378\\_02.htm](https://www.psp.cz/eknih/1948ns/tisky/t0378_02.htm).

úpravu, k pojetí soustředěnému především na vztah rodičů a dětí. Zatímco starší úprava chápala postavení předků jako přirozenou součást rodinné struktury, pozdější právní vývoj jejich význam v právní rovině oslaboval a soustředil těžiště rodinně právních vztahů do rámce rodičovské moci. Vztah dítěte k prarodičům a dalším předkům tak přestal být vnímán jako samozřejmá součást právně uchopeného rodinného života a byl spíše ponechán faktickému fungování rodiny

Toto oslabení širší rodiny bylo následně potvrzeno v Zákoně o rodině. Tato norma v původním znění zcela rezignovala na výslovnou úpravu postavení prarodičů a soustředila se výhradně na vztah mezi rodiči a dětmi. Pokud v tomto období docházelo ke konfliktům ohledně kontaktů s vnoučaty, soudní praxe se stavěla striktně na stranu rodičů. Podle tehdejší judikatury bylo umožnění styku s osobou, která s dítětem nežije ve společné domácnosti a není jeho rodičem, nahlíženo jako nežádoucí omezení rodičovských práv.<sup>10</sup> Soudy tehdy vycházely z teze, že jakýkoliv zásah třetích osob do výhradního vztahu rodič - dítě byl možný jen ve výjimečných situacích při závažném selhání rodičů.

### **1.1.2 Obnovení významu širších rodinných vazeb po roce 1989**

K opětovnému posílení významu širších rodinných vazeb došlo až v souvislosti se společenskou a právní transformací po roce 1989, která vyvrcholila tzv. velkou novelou Zákona o rodině v roce 1998. Tato novela poprvé moderním způsobem reagovala na mezinárodní standardy a do zákona vložila nový § 27 odst. 4. Ten umožnil soudu upravit kontakt dítěte s prarodiči a sourozenci za předpokladu, že „to vyžaduje zájem dítěte a poměry v rodině“.<sup>11</sup>

V návaznosti na uvedený vývoj lze konstatovat, že přijetí této novely představovalo znovuoobnovení významu širších rodinných vazeb, a to i přes skutečnost, že právní úprava nadále pracovala pouze s omezeným okruhem osob. Tento krok lze interpretovat jako návrat k vnímání rodiny v širším kontextu, kdy vztahy přesahující rámec rodič - dítě začaly být opět považovány za právně relevantní. Na tento základ následně navázala současná právní úprava obsažená v § 927 OZ, která umožňuje zohlednit nejen příbuzenské vztahy, ale i vztahy založené na existenci citových a sociálních vazeb mezi dítětem a dalšími osobami, přičemž rozhodujícím kritériem je vždy nejlepší zájem dítěte.<sup>12</sup>

---

<sup>10</sup> HOLUB, Milan a kol. *Zákon o rodině: komentář a předpisy související*. 7. vydání. Praha: Linde, 2005, s. 50.

<sup>11</sup> Zákon č. 94/1963 Sb., zákon o rodině, ve znění zákona č. 91/1998 Sb., § 27 odst. 4.

<sup>12</sup> ŠÍNOVÁ, Renáta. K otázkám styku nezletilého s „nepříbuznými“ osobami podle § 927 OZ. *Rodinné listy* [online databáze], 2019, č. 4, s. 6 [cit. 13. října 2025]. Dostupné z: databáze aspi.cz.

Tento legislativní vývoj tak potvrzuje, že širší rodinné a sociální vazby jsou zásadní pro zdravý vývoj nezletilého a že ochrana těchto vztahů nesvědčí primárně dospělým osobám, ale především dítěti samotnému.

## 1.2 Mezinárodněprávní rámec úpravy styku

Vnitrostátní úpravu styku dítěte s blízkými osobami není možné interpretovat izolovaně, neboť je pevně ukotvena v mezinárodních dokumentech, které skrze čl. 10 Ústavy ČR tvoří aplikační a interpretační prioritu. Tyto dokumenty nedefinují pouze minimální standardy ochrany, ale zavazují obecné soudy k eurokonformnímu výkladu českých norem, což v praxi znamená, že ustanovení OZ musí být vykládána v souladu s judikaturou ESLP a principy vytyčenými mezinárodními úmluvami. Mezinárodní závazky tak slouží jako korektiv vnitrostátní praxe.

Zásadním pilířem mezinárodní ochrany je Úmluva o právech dítěte. Tato úmluva o právech dítěte v čl. 3 odst. 1 zavádí koncept nejlepšího zájmu dítěte jakožto předního hlediska při jakékoli činnosti týkající se dětí.<sup>13</sup> Tento princip představuje východisko pro rozhodování ve věcech dítěte, neboť akcentuje nejlepší zájem dítěte, spočívající zejména v zachování jeho rodinného prostředí a vazeb k přirozenému prostředí, namísto upřednostnění subjektivních požadavků dospělých osob. Současně z něj vyplývá nutnost chápat pojem rodiny v nejširším možném smyslu.<sup>14</sup> V odborné literatuře je v souvislosti s realizační fází participačních práv akcentován čl. 12 Úmluvy o právech dítěte, který zakotvuje právo dítěte být slyšeno. Současně je zdůrazňováno, že názor nezletilého by měl být primárně zjišťován přímo soudcem, neboť přímé slyšení minimalizuje riziko dezinterpretace či zkreslení informací zprostředkovaných třetími osobami.<sup>15</sup>

V evropském kontextu představuje klíčový rámec ochrany rodinného života především EÚLP a navazující judikatura ESLP. Klíčový čl. 8 EÚLP garantuje právo na respektování soukromého a rodinného života.<sup>16</sup> Judikatura ESLP dovodila, že pojem „rodinný život“ není omezen pouze na právní či manželské svazky, ale může zahrnovat i faktické rodinné vztahy založené na reálně existujících osobních poutech. Ve věci Kroonová a ostatní proti Nizozemsku soud zdůraznil, že čl. 8 EÚLP se nevztahuje výlučně na vztahy založené manželstvím, nýbrž i na de facto rodinné svazky, pokud mají dostatečnou stabilitu. Stát přitom

---

<sup>13</sup> Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb., o sjednání Úmluvy o právech dítěte, čl. 3 odst. 1.

<sup>14</sup> HOFSCHEIDEROVÁ. In: DUŠKOVÁ: *Úmluva o právech dítěte...*, čl. 3.

<sup>15</sup> STŘECHOVÁ, Alena. Kdo má zjišťovat názor nezletilého v řízení? *Rodinné listy* [online databáze], 2023, č. 7, s. 7 [cit. 13. října 2025]. Dostupné z: databáze aspi.cz.

<sup>16</sup> Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 8.

musí vytvořit právní rámec umožňující rozvoj těchto vztahů a začlenění dítěte do rodiny co nejdříve po narození.<sup>17</sup>

Ve věci *Marckx* proti Belgii pak ESLP výslovně uvedl, že rodinný život zahrnuje přinejmenším vazby mezi blízkými příbuznými, například mezi prarodiči a vnoučaty, protože tito mohou v životě rodiny sehrávat podstatnou roli.<sup>18</sup> Na tuto linii navazuje i rozsudek *Bronda* proti Itálii, z něhož plyne, že také vztahy mezi prarodiči a vnoučetem, zejména pokud spolu určitou dobu skutečně žili, mohou požívat ochrany podle čl. 8 EÚLP. Zásahy do těchto vazeb proto musejí být poměřovány požadavkem přiměřenosti a nejlepším zájmem dítěte.<sup>19</sup> Stát má podle této judikatury pozitivní závazek vytvářet podmínky pro rozvoj těchto vztahů, přičemž jejich úplné přerušování je přípustné jen jako krajní opatření.

Významnou roli zde hraje rovněž Úmluva o styku s dětmi. V komentářové literatuře je poukazováno na skutečnost, že standardy této Úmluvy o styku s dětmi musí být zohledněny při každém výkladu vnitrostátních norem.<sup>20</sup> V čl. 5 je výslovně upraven styk mezi dítětem a jinými osobami než rodiči, mají-li k němu nezletilí rodinná pouta. Definice styku obsažená v této úmluvě o styku s dětmi obsahuje jak úpravu styku přímého, tak i styk nepřímý a právo na informace o dítěti.<sup>21</sup> Z mezinárodních východisek a výkladu pojmu „styk“ v odborné literatuře lze dovodit, že kontakt dítěte s prarodiči či jinými blízkými osobami může nabývat různých forem. Přičemž jejich volba musí být vždy podřízena nejlepšímu zájmu dítěte a současně nesmí nepřiměřeně zasahovat do výkonu rodičovské odpovědnosti. Mezinárodní standardy zároveň vyžadují, aby soudy při úpravě takového kontaktu zvažovaly všechny dostupné formy styku, čímž je zajištěna proporcionalita zásahu do rodičovských práv a současně naplněn zájem dítěte na zachování jeho identity a citových vazeb.<sup>22</sup>

## 1.3 Ústavněprávní základy ochrany rodinného života v ČR

### 1.3.1 Ústavní ochrana rodinného života a širších rodinných vazeb

Ústavněprávní základ ochrany rodinného života v České republice je zakotven především v Listině přičemž její obsah byl dále rozvinut judikaturou ÚS. Tento ústavní rámec poskytuje nejvyšší právní záruky pro zachování citových, sociálních i biologických vazeb, zejména ve vztahu k nezletilým. Ochrana rodinného života se přitom neomezuje pouze na tradičně vymezenou nukleární rodinu, ale vztahuje se i na fakticky existující rodinná

<sup>17</sup> Rozsudek senátu ESLP ze dne 27. října 1994, *Kroon a další proti Nizozemí*, č. 18535/91, bod 32.

<sup>18</sup> Rozsudek senátu ESLP ze dne 13. června 1979, *Marckx proti Belgii*, č. 6833/74, bod 31,45.

<sup>19</sup> Rozsudek senátu ESLP ze dne 9. června 1998, *Bronda proti Itálii*, č. 22430/93, bod 51.

<sup>20</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1063- 1064.

<sup>21</sup> Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 91/2005 Sb. m. s., o sjednání Úmluvy o styku s dětmi, čl.5, čl.2 písm.a).

<sup>22</sup> ĐURICOVÁ: *Právo osob dítěti příbuzných...*s.2, WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1063.

společenství, pokud jsou mezi jejich členy dány skutečné a nikoliv pouze přechodné vztahy. Rodinný život je v tomto pojetí chápán jako významná sféra soukromí, do níž může stát zasahovat pouze v nezbytných případech, při respektování ústavních limitů, principu proporcionality a s ohledem na nejlepší zájem dítěte.<sup>23</sup>

Základem této ochrany je čl. 10 odst. 2 LZPS podle něhož má každý právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.<sup>24</sup> V odborné literatuře je toto ustanovení interpretováno jako ústavní bariéra, jež chrání nejen formální rodinné svazky, ale veškerá společenství osob, mezi nimiž existují úzké psychosociální a emoční vazby.<sup>25</sup> Článek 32 odst. 1 LZPS pak staví rodičovství a rodinu pod ochranu zákona, čímž státu ukládá povinnost tyto instituty aktivně podporovat.<sup>26</sup>

Ústavní ochrana rodinného života se může vztahovat i na širší rodinné vazby, včetně vztahů mezi prarodiči a vnoučaty, pokud tyto vztahy vykazují skutečnou kvalitu rodinného života. V judikatuře ÚS je rodinný život chápán nejen jako formálněprávní, ale především jako biologická a sociální realita, založená na existenci reálných příbuzenských, citových a psychosociálních vazeb. Je-li takový rodinný vztah prokázán, je povinností státu poskytovat mu ochranu a nevytvářet právními prostředky situace, které by jeho integritu oslabovaly.<sup>27</sup>

### **1.3.2 Nejlepší zájem dítěte a limity styku jiných osob než rodičů**

Při aplikaci těchto principů je však nezbytné zohledňovat ústavní hierarchii práv a odlišovat postavení rodiče od oprávnění jiných osob. Zatímco právo rodičů na výchovu a péči je podle čl. 32 odst. 4 LZPS chápáno jako základní právo, v soudní praxi je právo prarodičů či jiných osob označováno jako právo doplňkové či „zbytkové”.<sup>28</sup> V této souvislosti bylo judikováno, že ačkoliv stát chrání širší rodinné vazby, neexistuje automatické a absolutní subjektivní právo jiných příbuzných na styk, které by bylo postaveno na roveň právům rodičů, zejména pokud by taková úprava zasahovala do primárního výchovného prostředí.<sup>29</sup>

Klíčovým je také koncept nejlepšího zájmu dítěte. Ten musí být zohledněn v každém rozhodnutí, které se nezletilého dotýká. V rozhodovací praxi má současně význam i ústavní rozměr biologické identity a původu, což se promítá rovněž do postavení domnělých biologických otců. Jejich biologická vazba k dítěti představuje relevantní skutečnost chráněnou čl. 8 EÚLP, a to přinejmenším v rovině soukromého života a možnosti usilovat o navázání

---

<sup>23</sup> WAGNEROVÁ: *Listina základních práv a svobod...*, s. 312.

<sup>24</sup> LZPS, čl. 10

<sup>25</sup> ŠIMÁČKOVÁ. In: WAGNEROVÁ: *Listina základních práv a svobod...*, čl. 10.

<sup>26</sup> LZPS, čl. 32

<sup>27</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 20. února 2007, sp. zn. II. ÚS 568/06.

<sup>28</sup> ĎURICOVÁ: *Právo osob dítěti příbuzných...*, s. 3.

<sup>29</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 30. srpna 2021, sp. zn. I. ÚS 1081/20, body 25–28.

vztahu s dítětem, třebaže sama o sobě ještě nezakládá automatické právo stát se právním otcem. Judikatura zároveň vychází z toho, že při respektu k rodinnému životu je třeba zohledňovat biologickou a sociální realitu, nikoli pouze právní domněnku, vždy však s rozhodujícím zřetelem k nejlepšímu zájmu dítěte.<sup>30</sup>

Soudní rozhodování o styku tak představuje citlivé vážení mezi výchovnou autonomií rodičů na straně jedné a právem dítěte na širší rodinné vazby na straně druhé. Ústavní principy vyžadují, aby byl každý takový zásah do rodinného života proporcionální a vždy veden snahou o zajištění blaha nezletilého. Tato ústavní východiska tvoří závazný rámec pro aplikaci § 927 OZ, kterému se věnují následující kapitoly.

---

<sup>30</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 16. května 2017, sp. zn. II. ÚS 3122/16.

## 2 Předpoklady přiznání práva na styk dle § 927 OZ

Hmotněprávní úprava kontaktu nezletilého dítěte s jinými osobami než rodiči je v českém právním řádu ukotvena v ustanovení § 927 OZ. Toto ustanovení představuje zákonné promítnutí širšího pojetí rodinného života, které požívá ochrany na úrovni ústavní i mezinárodní, zejména skrze čl. 8 EÚLP a čl. 32 LZPS.<sup>31</sup> Na rozdíl od styku rodičů s dětmi, u něhož se existence rodinné vazby presumuje a jeho realizace je vnímána jako součást výkonu rodičovské odpovědnosti, je u ostatních osob přiznání tohoto práva podmíněno kumulativním splněním základních kritérií: existencí kvalifikovaného citového vztahu a hrozbou vzniku újmy na straně dítěte v případě absence kontaktu. Z hlediska systematického výkladu je toto ustanovení vnímáno jako nástroj k ochraně tzv. de facto rodinných vazeb, které nejsou založeny na formálním statusu, ale na sociální realitě.<sup>32</sup>

Právní úprava v aktuálním OZ je koncipována podstatně širěji než v dřívějším zákoně o rodině, neboť reflektuje proměnlivou sociální realitu a dynamiku moderních mezilidských vztahů. Zatímco dřívější úprava výslovně pamatovala pouze na prarodiče a sourozence, současný text hovoří obecně o osobách příbuzných a osobách dítěti společensky blízkých.<sup>33</sup> Tato terminologická otevřenost umožňuje soudům poskytnout ochranu širokému spektru vztahů, které de facto naplňují rysy rodinných svazků, ačkoliv nejsou podloženy pokrevním poutem.

### 2.1 Vymezení pojmu styku a jeho formální podoby

#### 2.1.1 Široké pojetí styku jako součásti rodinného života

Současná právní úprava vychází ze širokého pojetí styku s dítětem.<sup>34</sup> Styk nepředstavuje pouze technický institut upravující kontakt mezi dítětem a oprávněnou osobou. Ale současně dílčí nástroj realizace práva na rodinný život a prostředek vytváření, udržování a rozvíjení rodinných vazeb mezi dítětem a osobami, s nimiž dítě trvale nežije.<sup>35</sup> Podle § 858 odst. 1 písm. c) OZ zahrnuje kontakt s dítětem nejen osobní styk, ale také nepřímý styk uskutečňovaný prostředky komunikace na dálku a informační složku spočívající ve vzájemném poskytování podstatných informací o dítěti a o rodičích.<sup>36</sup>

---

<sup>31</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*, s. 1064.

<sup>32</sup> Tamtéž

<sup>33</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., zvláštní část, s. 234.

<sup>34</sup> ŠÍNOVÁ, Renáta. In: MELZER, Filip a kol. *Občanský zákoník. Velký komentář. Svazek IV, § 655–975 a související společná a přechodná ustanovení*. Praha: Leges, 2016, s. 1736 - 1738

<sup>35</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1064.

<sup>36</sup> OZ, § 858

OZ v § 927 užívá pojem „právo stýkat se s dítětem“, aniž by jej blíže legálně definoval.<sup>37</sup> Proto je třeba při jeho výkladu vycházet z materiálního pojetí styku, nikoli pouze z úzkého jazykového chápání založeného na fyzickém setkání.<sup>38</sup> V nejobecnější rovině lze styk vymezit jako souhrn právně relevantních forem kontaktu mezi dítětem a osobou, která o dítě zpravidla osobně nepečuje, jehož účelem je zachování, budování a rozvoj vzájemného vztahu.<sup>39</sup>

Takto vymezený pojem zahrnuje jak osobní kontakt, typicky realizovaný formou setkání či pobytu dítěte u oprávněné osoby, tak i nepřímé formy komunikace, například telefonický kontakt, písemný styk nebo komunikaci prostřednictvím elektronických komunikačních prostředků.<sup>40</sup> V širším smyslu pod něj lze zahrnout rovněž informační složku, tedy poskytování podstatných informací o dítěti, případně o dotčené osobě.<sup>41</sup> Jednotlivé složky styku přitom nelze chápat izolovaně, ale jako vzájemně se doplňující modalities téhož institutu.<sup>42</sup>

Široké pojetí styku s dítětem odpovídá rovněž mezinárodním dokumentům, zejména Úmluvě o styku s dětmi.<sup>43</sup> Ta chápe styk nejen jako možnost vzít dítě na omezenou dobu na místo odlišné od jeho obvyklého bydliště, ale také jako jakoukoli formu komunikace mezi dítětem a dotčenou osobou a případně i jako poskytování informací o dítěti nebo o této osobě.<sup>44</sup> Užší a širší pojetí styku tak nejsou vzájemně rozporná, ale představují dvě komplementární roviny téhož institutu.

### 2.1.2 Přímý a nepřímý styk jako formy realizace kontaktu

V odborné literatuře se obvykle rozlišuje mezi stykem přímým a stykem nepřímým.<sup>45</sup> Přímý styk představuje nejintenzivnější formu kontaktu, založenou na bezprostřední fyzické interakci mezi dítětem a oprávněnou osobou.<sup>46</sup> Nepřímý styk naproti tomu zahrnuje takové formy interakce a komunikace, které nejsou založeny na osobním setkání. V současných podmínkách půjde typicky o telefonické hovory, videohovory, písemnou komunikaci nebo kontakt uskutečňovaný prostřednictvím dalších komunikačních technologií.<sup>47</sup>

---

<sup>37</sup> OZ, § 927

<sup>38</sup> ŠÍNOVÁ. In: MELZER: *Občanský zákoník. Velký komentář...*, s. 1736 – 1738, WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1064.

<sup>39</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1063-1068

<sup>40</sup> KORNEL, Martin. *Přímý a nepřímý styk rodiče s nezletilým dítětem* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2008. Dostupné z: [https://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/civil/kornel\\_martin.pdf](https://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/civil/kornel_martin.pdf).

<sup>41</sup> Tamtéž, Úmluva o styku s dětmi, čl. 2.

<sup>42</sup> ŠÍNOVÁ. In: MELZER: *Občanský zákoník. Velký komentář...*, s. 1736 – 1738

<sup>43</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1063-1068.

<sup>44</sup> Úmluva o styku s dětmi, čl. 2

<sup>45</sup> KORNEL: *Přímý a nepřímý styk rodiče...*, s.2.

<sup>46</sup> Tamtéž

<sup>47</sup> Tamtéž

Za zvláštní součást nepřímého styku lze v širším smyslu považovat i právo na informace o dítěti.<sup>48</sup> Zásadní legislativní posun přinesla novela OZ účinná od 1. ledna 2026, která výslovně zakotvila nepřímý styk uskutečňovaný prostředky komunikace na dálku.<sup>49</sup> Tím zákonodárce potvrdil, že digitální a jiné distanční formy kontaktu představují plnohodnotnou součást práva na rodinný život a mohou mít samostatný význam i tam, kde osobní setkávání není možné nebo vhodné v plném rozsahu.<sup>50</sup>

Vztah mezi přímou a nepřímou formou styku přitom nelze chápat jako vztah dvou zcela oddělených alternativ.<sup>51</sup> NS uvedl, že nepřímý styk je k přímému styku v poměru speciality, nikoli subsidiarity. Přičemž uvedl, že se uplatní tehdy, jestliže objektivní okolnosti vylučují styk přímý, který má zásadně přednost.<sup>52</sup> Tento závěr byl sice formulován v kontextu styku rodiče s dítětem, jako obecné interpretační vodítko je však využitelný i při úvahách o styku jiných osob podle § 927 OZ. V konkrétních případech tak může nepřímý styk plnit i funkci navazovacího či přechodného režimu.<sup>53</sup> Rozsah a podoba styku proto musí být vždy posuzovány individuálně, zejména s ohledem na nejlepší zájem dítěte, intenzitu existující citové vazby, věk a rozumovou vyspělost dítěte i schopnost oprávněné osoby zajistit řádný průběh kontaktu.<sup>54</sup>

## **2.2 Existence citového vztahu jako základní hmotněprávní předpoklad**

### **2.2.1. Citový vztah jako zákonný předpoklad styku**

Jedním ze základních hmotněprávních předpokladů přiznání práva na styk dle § 927 OZ je existence citového vztahu k dítěti, který „není jen přechodný“. Zákonodárce tímto negativním vymezením zdůrazňuje nezbytnost určité kvality a stability vzájemného pouta. Nejde přitom o pouhou formální příbuznost ani o běžný sociální kontakt, ale o takový vztah, který se v konkrétních skutkových okolnostech projevuje jako skutečné rodinné pouto.<sup>55</sup> Požadavek existence citového vztahu zároveň nelze vykládat mechanicky a izolovaně od nejlepšího zájmu dítěte.<sup>56</sup> Zatímco ve vztahu mezi rodiči a dětmi se existence citového pouta v zásadě presumuje, u prarodičů a dalších osob je nezbytné tuto vazbu v řízení prokazovat.<sup>57</sup>

---

<sup>48</sup> Tamtéž

<sup>49</sup> OZ, § 858 odst. 1 písm. c)

<sup>50</sup> ŠÍNOVÁ. In: MELZER: *Občanský zákoník. Velký komentář...*, s. 1736 – 1738

<sup>51</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 5. 2013, sp. zn. 30 Cdo 1376/2012.

<sup>52</sup> Tamtéž

<sup>53</sup> KORNEL: *Přímý a nepřímý styk rodiče...*, s.2.

<sup>54</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1065

<sup>55</sup> ŠÍNOVÁ. In: MELZER: *Občanský zákoník. Velký komentář...*, s. 1736 – 1738

<sup>56</sup> Tamtéž

<sup>57</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1063-1068

Kvalita citového vztahu bývá v soudní praxi posuzována individuálně. „Nikoli přechodný“ citový vztah je spojován zejména s dlouhodobostí, důvěrou a s faktickou účastí dané osoby na péči o dítě nebo na jeho životě.<sup>58</sup> V této souvislosti je však nezbytné odlišovat prostý biologický původ od faktického rodinného života. U prarodičů a sourozenců jako osob příbuzných ve druhé linii nelze vždy bezvýhradně trvat na tom, aby citový vztah byl již plně vytvořen.<sup>59</sup> Takový rigidní výklad by byl problematický zejména tehdy, pokud se citová vazba nemohla vytvořit nebo byla přerušena v důsledku jednání rodiče, který kontakt cíleně blokoval.<sup>60</sup>

V praxi se však odborná veřejnost často potýká s problematikou bránění ve styku ze strany rodičů. Pokud nositelé rodičovské odpovědnosti cíleně zamezují kontaktu prarodičů s vnoučetem již od jeho útlého věku, nemůže se citová vazba přirozeně vytvořit. § 927 OZ proto nelze vykládat tak, že rodič svým vlastním jednáním zmaří vznik citového pouta, a následně bude právě absence tohoto pouta důvodem pro zamítnutí návrhu na styk.<sup>61</sup> Takový přístup by ve svém důsledku znamenal, že protiprávní nebo alespoň z hlediska zájmu dítěte škodlivé jednání rodiče bude právně zvýhodněno.<sup>62</sup>

Soudní judikatura se proto v posledních letech přiklání k ústavně konformnímu výkladu, který upřednostňuje nejlepší zájem dítěte před čistě jazykovým výkladem zákona. ÚS například dovodil, že u blízkých příbuzných (typicky prarodičů po zemřelém rodiči) nelze na existenci již vytvořeného citového vztahu trvat absolutně. Styk může být stanoven i za účelem teprve budoucího vybudování této vazby, pokud je pro rozvoj identity dítěte nezbytné, aby poznalo širší rodinu ze strany obou rodičů.<sup>63</sup> Tento přístup koresponduje s judikaturou ESLP, který pracuje s konceptem „potenciálního rodinného života“, jenž požívá ochrany podle čl. 8 EÚLP i v případech, kdy se vztah dosud nestihl plně rozvinout pro vnější překážky.<sup>64</sup> Takto pojatá ochrana rodinných vazeb zároveň vylučuje čistě formalistické pojetí § 927 OZ.<sup>65</sup>

---

<sup>58</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1063- 1068

<sup>59</sup> ŠÍNOVÁ. In: MELZER: *Občanský zákoník. Velký komentář...*, s. 1736 – 1738

<sup>60</sup> Tamtéž

<sup>61</sup> Tamtéž

<sup>62</sup> FRÝDLOVÁ, Nikola. *Práva prarodičů na styk s vnoučaty* [online]. epravo.cz, 20. září 2024 [cit. 8. února 2026]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/prava-prarodici-na-styk-s-vnoucaty-118592.html>, KUŽELOVÁ, Tereza. *Styk nezletilého dítěte s prarodiči a jeho rozsah* [online]. pravni prostor.cz, 2. února 2024 [cit. 8. února 2026]. Dostupné z: <https://www.pravni-prostor.cz/clanky/obcanske-pravo/styk-nezletileho-ditete-s-prarodici-jeho-rozsah>.

<sup>63</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 28. července 2022, sp. zn. II. ÚS 395/22.

<sup>64</sup> Rozsudek ESLP ze dne 21. prosince 2010, Anayo proti Německu, č. 20578/07

<sup>65</sup> ŠÍNOVÁ. In: MELZER: *Občanský zákoník. Velký komentář...*, s. 1736 – 1738

### 2.2.2 Problematika zániku a budování citové vazby v čase

Při hlubším rozboru tohoto předpokladu se však domnívám, že v praxi dochází k zásadnímu střetu mezi dikcí zákona a tím, jak funguje dětská psychika. Citový vztah u malého dítěte není něco, co lze „zakonzervovat“ a po čase znovu vytáhnout. Je to živý a velmi křehký proces, který je velmi závislý na faktoru času. Právě zde vidím největší slabinu současného systému, a to neúměrnou zdlouhavost opatrovnických řízení. Pro dospělého může být rok trvání soudního sporu běžná procesní lhůta, ale pro tříleté dítě je to věčnost, během které dokáže na prarodiče či další osoby blízké, se kterým se nesmí vidat, úplně zapomenout. Dochází tak k situaci, kterou bych nazvala procesní likvidací vztahu. Citový vztah totiž může být bráněním ve styku nebo i prostým plynutím času přetržen. V takovém případě je rozhodující, zda lze rodinný vztah mezi dítětem a dotčenou osobou znovu navázat.<sup>66</sup> Při posuzování práva na styk je navíc třeba vycházet z nejlepšího zájmu dítěte, a to i tehdy, kdy je třeba zvažovat potencialitu vytvoření citového vztahu.<sup>67</sup>

Tento stav podle mého názoru dává zjevnou výhodu rodiči, který styku brání. Pokud se mu podaří kontakt s prarodičem dostatečně dlouho blokovat, citová vazba dítěte k prarodičům zanikne a soud pak v rámci rozhodování jen rezignovaně konstatuje, že podmínka § 927 OZ není naplněna. Taková interpretace mi připadá nespravedlivá a v rozporu se smyslem ochrany rodinného života. U osob příbuzných ve druhé linii, zejména u prarodičů a sourozenců, nelze vždy bezvýhradně trvat na tom, aby citový vztah byl již plně vytvořen. To platí zvláště tehdy, kdy k nevytvoření citového pouta došlo v důsledku jednání rodiče, který kontakt s dítětem vědomě blokoval. Za takové situace může být styk stanoven i tehdy, má-li sloužit jako jediná příležitost k vybudování citového vztahu.<sup>68</sup> Potřebu individuálního posuzování podporuje i odborná publicistika, podle níž musí soud pojem „citový vztah“ hodnotit vždy podle konkrétních okolností a zohlednit i situace, kdy si dítě vztah ještě nemohlo vytvořit například pro nízký věk.<sup>69</sup> Přesnější proto je říci, že soud by měl zkoumat nejen aktuální stav vztahu, ale i příčiny jeho oslabení a možnost jeho dalšího budování.

Řešení tohoto problému spatřuji v odvaze soudů využívat prozatímní rozhodnutí. Není nezbytné hned rozhodovat o finálním rozsahu styku, ale je nutné „zmrazit“ proces odcizování a udržet alespoň minimální úroveň kontaktu ihned po podání návrhu. Při rozhodování o styku

---

<sup>66</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*, s. 1065.

<sup>67</sup> Tamtéž

<sup>68</sup> Tamtéž, ŠÍNOVÁ. In: MELZER: *Občanský zákoník. Velký komentář...*, s. 1732

<sup>69</sup> CIPRÝN, Štěpán. Právo ostatních příbuzných na styk s dítětem [online]. *pravni prostor.cz*, 24. října 2021 [cit. 8. února 2026]. Dostupné z: <https://www.pравниprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/pravo-ostatnich-pribuznych-na-styk-s-ditetem>.

osob odlišných od rodičů musí být základním kritériem nejlepší zájem dítěte a soud je povinen velmi podrobně zjišťovat konkrétní okolnosti případu.<sup>70</sup>

ÚS současně zdůrazňuje, že ačkoli právo prarodičů není rovnocenné rodičovské odpovědnosti, je obecně v zájmu dítěte vytvářet vazby v rámci celé rodiny, tedy i s prarodiči.<sup>71</sup> V nálezů II. ÚS 395/22 ÚS navíc akcentoval, že je v nejlepším zájmu dítěte usilovat o zachování vztahů s rodinou ze strany zemřelé matky a že odepření kontaktu s těmito příbuznými může dítěti ztížit formování vlastní identity.<sup>72</sup> Tomu odpovídá i obecná judikatura Ústavního soudu, podle níž k faktorům nejlepšího zájmu dítěte patří také identita dítěte a zachování rodinného prostředí a vztahů.<sup>73</sup> Odborné články pak shodně vyzdvihují, že § 927 OZ chrání nejen již existující vazby, ale i širší rodinný život dítěte, přičemž právní úprava styku jiných osob než rodičů je dnes širší než dříve.<sup>74</sup> Citový vztah v § 927 OZ by tedy neměl být soudem nahlížen pouze jako hotový fakt, který se v životě dítěte buď staticky nachází, nebo nenachází. Tomu odpovídá i výklad, podle něhož nelze § 927 OZ chápat čistě jazykově, ale je třeba hledat jeho smysl a účel v ochraně rodinných vazeb a nejlepšího zájmu dítěte.<sup>75</sup>

## 2.3 Kritérium hrozící újmy při absenci styku s nezletilým

### 2.3.1 Pojem újmy a její význam při rozhodování o styku

Druhou kumulativní podmínkou, kterou ustanovení § 927 OZ vyžaduje pro přiznání práva na styk, je zjištění, že by nedostatek kontaktu s dotyčnou osobou znamenal pro dítě újmu.<sup>76</sup> Zákon povahu této újmy blíže nedefinuje a její posouzení ponechává na soudu.<sup>77</sup> V rodinně právním kontextu je však újma chápána především jako citové strádání, narušení kontinuity citových vazeb nebo ztráta rodinného zázemí a identity.<sup>78</sup> Újma v tomto smyslu nemusí dosahovat intenzity akutního psychického traumatu. Postačí, pokud je zřejmé, že absence kontaktu negativně ovlivní mravní, duševní či sociální rozvoj nezletilého.<sup>79</sup> Starší literatura v této souvislosti připouští, že by upření styku s prarodičem mohlo vést k neúplnému rozvoji dítěte zejména po stránce citové, ale snad i rozumové a mravní.<sup>80</sup>

<sup>70</sup> ĎURICOVÁ: *Právo osob dítěti příbuzných...*s.3

<sup>71</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 16. září 2014, sp. zn. II. ÚS 1063/14.

<sup>72</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 28. července 2022, sp. zn. II. ÚS 395/22.

<sup>73</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 30. 12. 2014, sp. zn. I. ÚS 1554/14.

<sup>74</sup> FRÝDLOVÁ: *Práva prarodičů na styk s vnoučaty...*

<sup>75</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1065

<sup>76</sup> OZ, § 927

<sup>77</sup> ZUKLÍNOVÁ, Michaela. In: ZUKLÍNOVÁ, Michaela a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek II, (§ 655-975). 2. vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2023, s.1723 - 1725

<sup>78</sup> Tamtéž

<sup>79</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*, s. 1067.

<sup>80</sup> HADERKA, Jiří. Právní postavení prarodičů vůči vnukům (v osobní oblasti) v současném českém rodinném právu. *Právní rozhledy*[online databáze] 1999, roč. 7, č. 10, [cit. 15. února 2026]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

Při posuzování vzniku této podmínky je určujícím hlediskem nejlepší zájem dítěte.<sup>81</sup> ÚS zdůraznil, že kritériem při rozhodování o úpravě styku podle § 927 OZ není přání rodiče, nýbrž především zájem dítěte, který musí být prioritním hlediskem soudního rozhodování.<sup>82</sup> Ve vztahu k prarodičům pak judikatura akcentuje, že nedostatek styku může pro dítě představovat újmu i proto, že kontakt s nimi napomáhá zachovávat pocit sounáležitosti širší rodiny a poskytuje dítěti sociální oporu, jež může být významná zejména v náročných životních situacích.<sup>83</sup> Domnívám se proto, že újmu nelze chápat pouze reaktivně, tedy až ve chvíli, kdy je u dítěte patrné zjevné strádání, ale že je vhodné ji vnímat širěji, i jako ohrožení rozvoje citových vazeb a oslabení kontaktu dítěte se širší rodinou. Tento výklad podporuje i komentářová literatura, podle níž je v zájmu dítěte, aby jeho vztah k prarodičům byl pozitivně rozvíjen.<sup>84</sup>

### 2.3.2 Dokazování újmy v konfliktních rodinných poměrech

Zásadním problémem při dokazování hrozící újmy dle § 927 OZ představují konfliktní vztahy mezi rodiči a prarodiči. Soud při rozhodování musí vždy pečlivě zvažovat dopad případné úpravy styku na dítě, neboť dlouhodobý spor nejbližších osob jeho vývoji neprospívá.<sup>85</sup> Samotná existence napětí mezi rodičem a prarodičem však nemůže být bez dalšího důvodem pro odepření styku. Judikatura totiž upozorňuje, že odmítavý postoj dítěte ke styku nemusí nutně vyjadřovat negativní vztah k prarodičům, ale může být vyvolán právě konfliktem mezi dospělými, jemuž se dítě snaží vyhnout.<sup>86</sup> Stejně tak komentářová literatura připouští, že absence dosud rozvinutého citového pouta může být důsledkem jednání rodiče, který vědomě zmařil jeho vytvoření a nejednal tak v nejlepším zájmu dítěte.<sup>87</sup>

Zde se však nabízí otázka, zda soudy svou zdrženlivostí v konfliktních případech nepřímou nelegitimizují manipulaci ze strany rodiče. Pokud soud rezignuje na úpravu styku jen s poukazem na existující napětí, dává tím rodiči, který styku brání, do rukou mocný nástroj. Je nezbytné zkoumat, zda ono napětí není pouze účelovým jednáním rodiče, který se snaží prarodiče izolovat. V takovém případě by totiž újma pro dítě plynula nikoliv ze styku samotného, ale právě z chování rodiče, který dítě staví do neřešitelného konfliktu loajality.<sup>88</sup> Tento přístup odpovídá i pozitivním závazkům státu plynoucím z čl. 8 EÚLP podle nichž má

---

<sup>81</sup> Úmluva o právech dítěte, čl. 3

<sup>82</sup> Usnesení Ústavního soudu ze dne 12. května 2015, sp. zn. IV. ÚS 458/15.

<sup>83</sup> Tamtéž

<sup>84</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*, s. 1068.

<sup>85</sup> Usnesení Ústavního soudu ze dne 12. května 2015, sp. zn. IV. ÚS 458/15.

<sup>86</sup> Usnesení Ústavního soudu ze dne 27. srpna 2008, sp. zn. I. ÚS 2750/07.

<sup>87</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*, s. 1068.

<sup>88</sup> Tamtéž

stát v zásadě jednat tak, aby se existující rodinné vztahy mohly rozvíjet, nikoli pouze pasivně přihlížet jejich rozpadu.<sup>89</sup>

Tento problém se stává ještě naléhavějším ve vztahu k osobám společensky blízkým, které nejsou s dítětem pokrevně spjaty. Typickým příkladem může být druh matky nebo její bývalý partner, který dítě fakticky vychovával po delší dobu a plnil v jeho životě roli sociálního rodiče.<sup>90</sup> Komentářová literatura výslovně řadí mezi osoby oprávněné domáhat se styku podle § 927 OZ také bývalého manžela nebo druha matky, který dítě určitou dobu vychovával. Tato literatura zdůrazňuje, že i osoby dítěti společensky blízké mohou dítě v jeho rozvoji příznivě ovlivňovat.<sup>91</sup> V takových případech proto nelze újmu posuzovat stejně jako u osob vzdáleně příbuzných nebo u osob, s nimiž dítě nevytvořilo intenzivní a každodenní vztah. Rozhodující je především skutečná kvalita vazby mezi dítětem a dotčenou osobou, nikoli samotná absence biologického pouta.<sup>92</sup> Pokud taková osoba dítěti fakticky dlouhodobě nahrazovala rodičovskou roli, může náhlé přerušování kontaktu představovat závažný zásah do jeho dosavadního citového a rodinného zázemí.<sup>93</sup>

Při posuzování újmy by proto soud neměl vycházet pouze z již projeveného strádání dítěte, ale i z toho, zda přerušování kontaktu nedochází k oslabení vztahů, které jsou pro jeho další vývoj významné.<sup>94</sup> Zvláštní význam má rovněž zjištění názoru samotného dítěte, avšak citlivým způsobem a s ohledem na možnost jeho ovlivnění konfliktem mezi dospělými.<sup>95</sup> Je nutné v této souvislosti upozornit, že samotný nesouhlas rodiče ani samotná konfliktnost vztahu mezi rodičem a třetí osobou nemohou bez dalšího vést k vyloučení styku, neboť by tím byl rodiči fakticky ponechán rozhodující vliv nad tím, zda se významná vazba dítěte k jiné blízké osobě zachová či nikoli.<sup>96</sup> I judikatura přitom zdůrazňuje, že odmítavý postoj dítěte ke styku nemusí bez dalšího vyjadřovat jeho skutečný vztah k dotčené osobě, ale může být vyvolán konfliktem mezi dospělými, jemuž se dítě snaží vyhnout.<sup>97</sup> Samotný odpor rodičů proto nemůže být jediným rozhodujícím důvodem pro neupravení styku. Soud musí vždy pečlivě zkoumat, zda by v konkrétním případě nebylo větší újmou právě přerušování významné vazby dítěte k blízké osobě.<sup>98</sup>

---

<sup>89</sup> Úmluva o právech dítěte, čl. 8

<sup>90</sup> ĎURICOVÁ: *Právo osob dítěti příbuzných...*s.2.

<sup>91</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*,s. 1068.

<sup>92</sup> ŠÍNOVÁ. In: MELZER: *Občanský zákoník. Velký komentář...*, s. 1732

<sup>93</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*, s. 1068.

<sup>94</sup> Tamtéž

<sup>95</sup> ŠÍNOVÁ: *K otázkám styku nezletilého...*, s. 2.

<sup>96</sup> ŠÍNOVÁ. In: MELZER: *Občanský zákoník. Velký komentář...*, s. 1732.

<sup>97</sup> Usnesení Ústavního soudu ze dne 12. května 2015, sp. zn. IV. ÚS 458/15.

<sup>98</sup> Tamtéž

Jako závěrečné zhodnocení této podmínky lze uvést, že hrozící újma by u blízkých příbuzných měla být vnímána jako ochrana práva dítěte na jeho rodinnou identitu. Neměli bychom čekat na viditelné psychické následky separace, ale měli bychom aktivně chránit přirozené rodinné vazby. Pouze tak může § 927 OZ skutečně fungovat jako nástroj, který dítěti zajistí, že nebude odříznuto od části své rodiny jen kvůli neshodám mezi dospělými.

### 3 Příbuzenské vazby v kontextu práva na styk

Právo na kontakt s nezletilým dítětem je v českém soukromém právu primárně spojováno s pokrevním příbuzenstvím, které tvoří tradiční pilíř rodinných vazeb. Ustanovení § 927 OZ však toto právo přiznává nejen osobám blízce příbuzným, ale i těm, které jsou s dítětem spjaty vzdáleněji, nebo dokonce pouze společensky. Tato kapitola se zaměřuje zejména na právní pojetí příbuzenství a specifické postavení, které v tomto systému zauímají prarodiče.

#### 3.1 Právní pojetí příbuzenství: vazby biologické a právní

Příbuzenství definuje OZ v ustanovení § 771 jako vztah osob založený na pokrevním poutu nebo vzniklý osvojením.<sup>99</sup> Právní teorie v tomto směru důsledně rozlišuje mezi příbuzenstvím přirozeným (biologickým) a právním (umělým). Zatímco biologické příbuzenství je objektivním faktem založeným na genetické kontinuitě, právní příbuzenství vzniká mocenským aktem státu, tedy osvojením, které zakládá mezi osvojitelem a osvojenecem stejný vztah, jaký je mezi rodičem a dítětem, a to včetně vazeb k širšímu příbuzenstvu.<sup>100</sup>

Z pohledu systematiky je třeba rozlišit přímou linii, kdy jedna osoba navazuje původem na druhou, a linii pobočnou, pro niž je typický společný předek, nikoli přímý původ jedné osoby od druhé.<sup>101</sup> V rámci linie přímé požívají prarodiče nejsilnější míry právní ochrany, neboť jejich vazba k vnoučatům je vnímána jako bezprostřední pokračování rodové linie.

Výraz „osoby příbuzné s dítětem, ať blízce či vzdáleně“, použitý v § 927 OZ navíc naznačuje, že zákonodárce nechtěl okruh oprávněných osob omezit pouze na nejbližší příbuzné dítěte.<sup>102</sup> Samotná existence příbuzenského poměru však pro přiznání práva na styk nepostačuje. U příbuzných osob musí být splněna další zákonná kritéria, zejména existence citového vztahu, který není jen přechodný, a zřejmost újmy dítěte při nedostatku styku.<sup>103</sup> Komentářová literatura přitom zdůrazňuje, že s rostoucí vzdáleností příbuzenství nabývá na významu právě posouzení skutečné kvality a intenzity konkrétního vztahu mezi dítětem a dotčenou osobou.<sup>104</sup> Současně nelze přehlédnout, že dnešní rodinné poměry stále častěji zahrnují i faktické vazby vznikající mimo biologické příbuzenství, zejména v rámci rekonstituovaných či tzv. patchworkových rodin.<sup>105</sup> Právě proto § 927 OZ vedle osob

---

<sup>99</sup> OZ, § 771

<sup>100</sup> FRINTA, Ondřej, FRINTOVÁ, Dita. In: DVOŘÁK, Jan a kol. *Občanské právo hmotné 1. Díl první: Obecná část*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 241.

<sup>101</sup> POLIŠENSKÁ, Petra. In: JIRSA, Jaromír a kol. *Občanský zákoník - Komentář s judikaturou. Svazek VII - Příbuzenství a švagrovství (§ 771-927)*. Ostrava: CODEXIS publishing, 2018, §772.

<sup>102</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*, s. 1065

<sup>103</sup> Tamtéž, ŠÍNOVÁ. In: MELZER: *Občanský zákoník. Velký komentář...*, s. 1732

<sup>104</sup> Tamtéž

<sup>105</sup> ĎURICOVÁ: *Právo osob dítěti příbuzných...*s. 2.

příbuzných chrání i osoby dítěti společensky blízké, tedy i ty, které s dítětem nejsou pokrevně spřízněny, avšak v jeho životě dlouhodobě plní významnou rodinnou nebo výchovnou roli.<sup>106</sup>

## 3.2 Specifické postavení prarodičů a jejich právo na kontakt s vnoučaty

### 3.2.1 Prarodiče jako specifická skupina osob oprávněných domáhat se styku

Prarodiče zauímají mezi osobami oprávněnými domáhat se styku podle § 927 OZ zvláštní postavení. Komentářová literatura uvádí, že jsou většinou po rodičích nejbližšími osobami dítěti a že se také nejčastěji ujímají dítěte, nejsou-li rodiče schopni o ně pečovat. Bývají proto i ustanovováni poručníky nebo opatrovníky. Z tohoto důvodu se v literatuře zdůrazňuje, že je v zájmu dítěte, aby jeho vztah k prarodičům byl pozitivně rozvíjen.<sup>107</sup> Současně je však třeba dodat, že ani u prarodičů nelze vycházet pouze z formální existence příbuzenství. Zatímco část literatury akcentuje jejich specifické postavení v rodinné struktuře, jiná více zdůrazňuje, že i zde musí být rozhodující konkrétní kvalita vztahu k dítěti a jeho nejlepší zájem.<sup>108</sup>

Současná právní úprava se od dřívější odlišuje tím, že okruh oprávněných osob rozšiřuje i na další příbuzné a osoby dítěti společensky blízké, avšak současně výslovně váže vznik práva na styk na existenci citového vztahu, který není jen přechodný, a na zřejmost újmy dítěte při nedostatku styku.<sup>109</sup> Těžiště posouzení se tak přesouvá od samotného formálního statusu dotčené osoby ke skutečné kvalitě jejího vztahu k dítěti a k tomu, zda je zachování styku v nejlepším zájmu dítěte.<sup>110</sup> Komentářová literatura i judikatura přitom zdůrazňují, že rozhodující význam má vždy nejlepší zájem dítěte a individuální okolnosti konkrétní věci.<sup>111</sup> V tomto směru je však třeba rozlišovat mezi jednotlivými skupinami osob. Zatímco u prarodičů je akcentováno jejich specifické postavení v rodině, u osob dítěti společensky blízkých literatura uvádí, že pro dítě musí představovat výrazný „emoční bonus“.<sup>112</sup> Tento rozdíl ukazuje, že podmínky styku nelze mechanicky sjednocovat a že soud musí vždy pečlivě zvažovat, zda by soudně upravený styk byl v konkrétních poměrech dítěte skutečně přínosný, nebo zda by naopak vedl k jeho nepřiměřenému zatížení.<sup>113</sup> Současně platí, že při interpretaci neurčitých právních pojmů je třeba volit takový výklad, který nejúčinněji podporuje nejlepší zájem dítěte a ochranu jeho reálně existujících rodinných vazeb.<sup>114</sup>

<sup>106</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*, s. 1065

<sup>107</sup> Tamtéž

<sup>108</sup> ŠÍNOVÁ: *K otázkám styku nezletilého...*, s. 1

<sup>109</sup> OZ, § 927, WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*, s. 1063 - 1064

<sup>110</sup> ŠÍNOVÁ: *K otázkám styku nezletilého...*, s. 1

<sup>111</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 29. června 2017, sp. zn. I. ÚS 3226/16, WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1063- 1064

<sup>112</sup> ŠÍNOVÁ: *K otázkám styku nezletilého...*, s. 1

<sup>113</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1063-1064

<sup>114</sup>Nález Ústavního soudu ze dne 29. června 2017, sp. zn. I. ÚS 3226/16, body 27–30, 59–60

Jak již bylo zmíněno, z hlediska mezinárodněprávních standardů ochrana těchto vazeb nachází oporu v čl. 8 EÚLP, který garantuje právo na respektování rodinného života.<sup>115</sup> Judikatura ESLP přitom vychází z toho, že pojem „rodinný život“ není omezen pouze na vztahy založené manželstvím nebo na nukleární rodinu, ale může zahrnovat i faktické rodinné vazby, pokud jsou dostatečně reálné a stabilní.<sup>116</sup> Ve vztahu prarodičů a vnoučat pak ÚS výslovně připomněl, že i právo prarodičů stýkat se s vnoučaty spadá pod ochranu rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy.<sup>117</sup> Česká právní úprava obsažená v § 927 OZ současně promítá pozitivní závazek státu k účinnému respektování rodinného života.<sup>118</sup> V rozhodovací praxi se tento závazek projevuje požadavkem citlivě vyvažovat právo širšího příbuzenstva na rodinný život, rodičovskou odpovědnost a nejlepší zájem dítěte.<sup>119</sup>

### 3.2.2 Limity a zvláštní situace styku prarodičů s vnoučaty

Otázka styku prarodičů s vnoučaty nabývá mimořádného významu zejména tehdy, dojde-li k úmrtí jednoho z rodičů dítěte. V takové situaci mohou prarodiče ze strany zemřelého rodiče představovat jedinou nebo alespoň zásadní vazbu dítěte k této větvi rodiny. ÚS v nálezu II. ÚS 395/22 zdůraznil, že při posuzování existence citového vztahu mezi dítětem a prarodiči je třeba přihlížet také k věku dítěte a k jeho reálné možnosti takový vztah vůbec vytvořit.<sup>120</sup> Současně upozornil, že čistě jazykový výklad § 927 OZ může v takových případech vést k popření nejlepšího zájmu dítěte, zvláště má-li dítě pouze jednoho rodiče a prarodiče představují jeho jedinou blízkou rodinu ze strany zemřelého rodiče.<sup>121</sup> Přesnější je proto hovořit o riziku izolace dítěte od rodiny zemřelého rodiče, která může být v rozporu s jeho nejlepším zájmem a s potřebou zachování rodinných vazeb.<sup>122</sup>

Realizace práva na styk podle § 927 OZ se v praxi dostává do napětí s výkonem rodičovské odpovědnosti, neboť právě rodiče nesou primární odpovědnost za výchovu dítěte a péči o ně, a stát do této sféry může zasahovat jen přiměřeně a v odůvodněných případech.<sup>123</sup> Ani v řízení o styku dalších osob proto nepostačuje pouhá existence příbuzenského vztahu, ale je vždy nutné individuálně zkoumat, zda by navrhovaný kontakt skutečně odpovídal nejlepšímu

---

<sup>115</sup> EÚLP, čl. 8

<sup>116</sup> Rozsudek senátu ESLP ze dne 27. října 1994, *Kroon a další proti Nizozemí*, č. 18535/91

<sup>117</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 28. července 2022, sp. zn. II. ÚS 395/22.

<sup>118</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo*...s. 1063- 1064

<sup>119</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 28. července 2022, sp. zn. II. ÚS 395/22, Nález Ústavního soudu ze dne 30. srpna 2021, sp. zn. I. ÚS 1081/20

<sup>120</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 28. července 2022, sp. zn. II. ÚS 395/22

<sup>121</sup> Tamtéž

<sup>122</sup> Tamtéž, Rozsudek senátu ESLP ze dne 16. dubna 2015, *Mitovi proti bývalé jugoslávské republice Makedonie (dnes Severní Makedonie)*, č. 53565/13.

<sup>123</sup> HOFSCHEIDEROVÁ. In: DUŠKOVÁ: *Úmluva o právech dítěte*..., čl. 5

zájmu konkrétního dítěte.<sup>124</sup> Soud musí přihlížet i ke kvalitě vztahů mezi rodičem a osobou domáhající se styku, protože silně konfliktní komunikace může vést k tomu, že by styk dítě zatěžoval více, než by mu prospíval.<sup>125</sup> V odborné literatuře se proto uvádí, že při výrazném napětí mezi rodičem a prarodiči nebývá zpravidla v nejlepším zájmu dítěte upravovat styk širěji. Současně však samotný nesouhlas rodiče nebo obecný odkaz na zhoršené vztahy nemůže bez dalšího nahradit konkrétní zjištění, že by kontakt dítěti skutečně škodil.<sup>126</sup>

Z hlediska rozsahu a frekvence má styk prarodičů s dítětem zásadně doplňkovou povahu, neboť nemůže být stavěn na roveň styku rodiče, který představuje bezprostřední realizaci rodičovské odpovědnosti.<sup>127</sup> Odborné texty proto zdůrazňují, že soudy zpravidla upravují styk dalších osob jako komplementární či „zbytkový“ a jeho rozsah nemá jít na úkor styku dítěte s rodičem ani nepřiměřeně tříštit časový režim dítěte.<sup>128</sup> Současně se připomíná, že v přirozeně fungujících rodinných poměrech by měl kontakt s prarodiči probíhat především v rámci běžného rodinného života a času toho rodiče, z jehož rodinné linie prarodiče pocházejí, zatímco soudní zásah má nastupovat až tehdy, když rodinná komunikace selže natolik, že hrozí faktické zprůtrhání významné mezigenerační vazby.<sup>129</sup> Účelem soudní úpravy proto není vytvářet vedle rodičů samostatný paralelní režim rodinného života, ale přiměřeně chránit konkrétní rodinnou vazbu dítěte tam, kde by její zánik mohl být v rozporu s jeho nejlepším zájmem.<sup>130</sup>

### 3.3 Sociální rodičovství a partneři biologických rodičů

#### 3.3.1 Sociální rodičovství

Dynamický vývoj společenských vztahů a proměna tradičního uspořádání rodinného života přináší situace, v nichž se těžiště faktické péče o nezletilého přesouvá na osoby bez pokrevní vazby. Do popředí zájmu se dostává otázka styku s osobami, které nejsou biologickými ani právními rodiči dítěte, avšak v jeho životě tuto roli po delší časové období fakticky naplňovaly.<sup>131</sup> Ustanovení § 927 OZ na tyto stavy pamatuje kategorií osob „dítěti společensky blízkých“.<sup>132</sup> V odborné literatuře se pro tuto situaci užívá též termín sociální

---

<sup>124</sup> Tamtéž, ĎURICOVÁ: *Právo osob dítěti příbuzných...*s.3

<sup>125</sup> ŠÍNOVÁ: *K otázkám styku nezletilého...*, s. 2, HOFSCHEIDEROVÁ. In: DUŠKOVÁ: *Úmluva o právech dítěte...*, čl. 5

<sup>126</sup> ĎURICOVÁ: *Právo osob dítěti příbuzných...*s.2

<sup>127</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1066.

<sup>128</sup> ĎURICOVÁ: *Právo osob dítěti příbuzných...*s.3

<sup>129</sup> ŠÍNOVÁ: *K otázkám styku nezletilého...*, s. 2

<sup>130</sup> KOVÁŘOVÁ: *Abeceda rodinného práva...*, s.57

<sup>131</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1066.

<sup>132</sup> OZ, § 927

rodičovství, který akcentuje skutečnost, že rodinná pouta vznikají i mimo institut manželství či pokrevní příbuzenství, a to na základě společného soužití a materiální i citové péče.<sup>133</sup>

ESLP při výkladu rodinného života neakcentuje pouze existenci formálněprávního vztahu, ale přihlíží především ke skutečné povaze a intenzitě osobních vazeb. Ochrany tak mohou požívat i fakticky utvořené rodinné vztahy, vzniklé dlouhodobým soužitím a každodenním fungováním v rodinném prostředí. Prokáže-li se existence takového pouta, vyplývá z toho pro stát nejen povinnost se svévolných zásahů zdržet, ale též závazek vytvářet podmínky pro další trvání a rozvoj tohoto vztahu.<sup>134</sup> U bývalých partnerů rodičů, zejména nevlastních otců, se tento závazek může projevit i v potřebě soudně chránit pravidelný kontakt s dítětem i po rozpadu partnerského svazku dospělých, pokud je takový postup v souladu s nejlepším zájmem nezletilého.<sup>135</sup>

Roli otce či matky je v těchto souvislostech žádoucí vnímat jako psychologickou a sociální realitu, která pro dítě často představuje dominantní složku jeho identity, bez ohledu na formální zápis v matrice. Pokud muž vychovává dítě své partnerky od útlého věku a participuje na jeho každodenním životě, stává se v očích nezletilého významnou pečující osobou.<sup>136</sup> Náhlá absence tohoto „sociálního otce“ v důsledku rozchodu partnerů může pro dítě znamenat závažný zásah do jeho citové stability.<sup>137</sup> Lze usuzovat, že zájem na zachování identity a stability citového světa dítěte by měl mít v takových situacích významnou váhu i vedle biologického stavu, neboť pro nezletilého je klíčový pocit bezpečí a zázemí, nikoliv výhradně sdílená genetická informace.<sup>138</sup>

### **3.3.2 Střet sociálního a biologického rodičovství v soudní praxi**

Přestože může být sociální rodičovství pro dítě z hlediska jeho identity a citového zázemí mimořádně významné, soudní praxe dosud zpravidla přiznává přednost vztahům založeným na pokrevním příbuzenství. ÚS ve své rozhodovací činnosti zdůraznil, že rodina představuje primárně biologické pouto. Tam, kde se dostane do konfliktu zájem osob pokrevně příbuzných se zájmem osob nepříbuzných, je třeba, není-li přítomen jiný naléhavý důvod, poskytnout ochranu přednostně vztahu založenému na pokrevním příbuzenství.<sup>139</sup> Tento přístup je v odborné diskusi vnímán potenciálně problematicky v případech, kdy dlouhodobě

---

<sup>133</sup> ŠÍNOVÁ: *K otázkám styku nezletilého...*, s. 2

<sup>134</sup> Rozsudek senátu ESLP ze dne 27. října 1994, *Kroon a další proti Nizozemí*, č. 18535/91, bod 30.

<sup>135</sup> Tamtéž

<sup>136</sup> Tamtéž

<sup>137</sup> ŠÍNOVÁ: *K otázkám styku nezletilého...*, s. 2

<sup>138</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 20. února 2007, sp. zn. II. ÚS 568/06

<sup>139</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 23. dubna 2013, sp. zn. II. ÚS 4160/12

vytvořený sociální vztah lépe odpovídá skutečným potřebám dítěte.<sup>140</sup> Jestliže sociální rodič dítě fakticky vychoval a vzniklo mezi nimi silné citové pouto, nelze význam takového vztahu redukovat pouze z důvodu absence biologické vazby.<sup>141</sup>

Mimořádně problematickou se tato nerovnost jeví v případech, kdy byl muž původně právním otcem, ale jeho otcovství bylo následně úspěšně popřeno. ÚS se zabýval věcí muže, který o dítě pečoval několik let na základě zákonné domněnky otcovství, než došlo k jeho vymazání z matriky. Přestože byla prokázána silná vzájemná vazba, došlo po změně statusu k drastickému zúžení styku s odkazem na absenci pokrevního pouta jakožto tradičního základu rodiny.<sup>142</sup> Takovou praxi lze interpretovat jako přístup v němž se dostává do střetu ochrana existující sociální vazby s důrazem na biologické a právní uspořádání rodiny.<sup>143</sup> Rozsah styku by po změně matričního statusu neměl být drasticky snižován, pokud mezi osobami po mnoho let existoval faktický vztah rodič a dítě.<sup>144</sup>

U osob společensky blízkých musí styk s dítětem představovat výrazný emoční benefit. Rozvíjející se koncept sociálního rodičovství nabízí právní nástroje pro zachování identity dětí v prostředí tzv. patchworkových rodin.<sup>145</sup> Je však nezbytné, aby obecné soudy dokázaly identifikovat situace, kdy se biologický rodič snaží sociálního partnera z života dítěte zcela vytěsnit z důvodů, které nesouvisejí se skutečným zájmem dítěte.<sup>146</sup> V těchto momentech musí § 927 OZ sloužit jako ochrana před neodůvodněným přerušением významné vazby, neboť zájem dítěte na zachování vztahu k člověku, který mu byl po léta oporou, musí být v řízení pečlivě poměřován s formálním právním stavem.

### 3.4 Vzdálenější příbuzenstvo

Rozšíření okruhu oprávněných osob podle § 927 OZ na vzdálenější příbuzenstvo, tedy osoby v linii pobočné od třetího stupně výše, reflektuje záměr zákonodárce chránit pokrevní pouto i mimo rámec nukleární rodiny.<sup>147</sup> Ačkoliv díky zákona hovoří o příbuzných „blízkých či vzdálených“, v rozhodovací praxi je patrná odlišnost nároků na intenzitu prokazované citové vazby. U této skupiny osob, zahrnující typicky tety, strýce či bratrance, judikatura zpravidla

<sup>140</sup> ŠÍNOVÁ: *K otázkám styku nezletilého...*, s. 2

<sup>141</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1065. ,ĐURICOVÁ: *Právo osob dítěti příbuzných...*s.2

<sup>142</sup> rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 31. ledna 2017, sp. zn. III. ÚS 3273/16

<sup>143</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 20. února 2007, sp. zn. II. ÚS 568/06

<sup>144</sup> Rozhodnutí Usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3273/16

<sup>145</sup> ĐURICOVÁ: *Právo osob dítěti příbuzných...*s.3, nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 4189/18

<sup>146</sup> ŠÍNOVÁ: *K otázkám styku nezletilého...*, s. 3

<sup>147</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*, s. 1065.

vyžaduje vyšší standard doložení faktického přínosu pro dítě, neboť u nich, na rozdíl od prarodičů, nelze automaticky presumovat hluboké emocionální pouto.<sup>148</sup>

Specifickou procesní situaci představuje postavení tzv. putativního otce, tedy muže, který tvrdí své biologické otcovství, avšak jeho právní status je blokován jiným mužem zapsaným v matrice.<sup>149</sup> Odborná literatura v této souvislosti odkazuje na judikaturní obrat ÚS, který připustil, že v situaci procesní nepřipustnosti statusových žalob je § 927 OZ legitimním nástrojem k realizaci práva na rodinný život.<sup>150</sup> V rámci tohoto řízení soud posuzuje biologické otcovství jako předběžnou otázku. Jeví se jako spravedlivé, aby sociální realita a právo dítěte na znalost svého původu převážily nad rigidními právními domněnkami, zejména v případech, kdy matka systematicky izoluje nezletilého od jeho biologického předka.<sup>151</sup>

U ostatních vzdálenějších příbuzných je však nárok na styk vnímán striktně doplňkově.<sup>152</sup> Judikatura vychází z předpokladu, že pokrevní pouto samo o sobě, bez reálné existence rodinného života a předchozí péče, nezakládá právo na soudem vynucený kontakt.<sup>153</sup> Úspěšnost návrhu je tak podmíněna prokázáním, že daná osoba v životě dítěte plnila významnou socializační roli. Státní zásahy do výchovného soukromí u vzdáleného příbuzenstva nacházejí opodstatnění především v situacích, kdy je kontakt jedinou cestou k zachování rodinných vztahů, například po úmrtí rodiče, kdy tety či strýcové zprostředkovávají dítěti vazbu na jeho kořeny.<sup>154</sup>

### 3.5 Praktické limity nároků na styk

Rostoucí rozmanitost rodinných uspořádání a množství návrhů na úpravu styku však přinášejí i riziko, které může dítěti způsobit roztržité dětství.<sup>155</sup> V případech, kdy o kontakt usiluje širší okruh prarodičů, příbuzných i osob dítěti společensky blízkých, může docházet k neúnosnému tříštění volného času nezletilého.<sup>156</sup> Je třeba zdůraznit, že styk s širší rodinou nesmí být na úkor výkonu rodičovské odpovědnosti ani vést k nepřiměřenému zatěžování psychiky dítěte častými přesuny. Právo na kontakt s širší rodinou proto musí ustoupit zájmu dítěte na stabilním a klidném zázemí v jeho hlavním domově.<sup>157</sup>

---

<sup>148</sup> ĎURICOVÁ: *Právo osob dítěti příbuzných...*s.1

<sup>149</sup> ŠÍNOVÁ: *K otázkám styku nezletilého...*, s. 3

<sup>150</sup> Tamtéž, Nález Ústavního soudu ze dne 16. května 2017, sp. zn. II. ÚS 3122/16

<sup>151</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 16. května 2017, sp. zn. II. ÚS 3122/16

<sup>152</sup> KOVÁŘOVÁ: *Abeceda rodinného práva...*, s. 57-58, 87

<sup>153</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s.1066.

<sup>154</sup> ŠÍNOVÁ: *K otázkám styku nezletilého...*, s. 3

<sup>155</sup> KOVÁŘOVÁ: *Abeceda rodinného práva...*

<sup>156</sup> ĎURICOVÁ: *Právo osob dítěti příbuzných...*s.3

<sup>157</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 30. srpna 2021, sp. zn. I. ÚS 1081/20.

Tato otázka je zvláště důležitá v konfliktních rodinných poměrech, kde je péče již rozdělena mezi rozvedené rodiče. V takových situacích by soud měl působit jako koordinátor a vést širší příbuzenstvo k tomu, aby kontakt probíhal především v rámci času toho rodiče, z jehož rodinné větve tyto osoby pocházejí.<sup>158</sup> Státní moc by neměla autoritativními rozhodnutími rozdělovat dětství na nepřiměřeně krátké úseky vyhrazené jednotlivým strýcům či bratrancům, pokud takový postup vyvolává v rodině napětí, které dopadá na nezletilého. Jak ostatně uvedl i ÚS, pokud vynucený styk vyvolává v rodině neúnosnou disharmonii, nelze jej považovat za souladný s nejlepším zájmem dítěte.<sup>159</sup>

Lze tedy uzavřít, že § 927 OZ sice poskytuje procesní rámec pro ochranu širokého okruhu vztahů, jeho použití však musí mít rozumné meze. Zatímco u putativního otce je ochrana těchto vazeb důležitá pro zachování identity dítěte, u ostatních vzdálenějších příbuzných musí soudy pečlivě zvažovat, zda soudně vynucený kontakt dítěti skutečně přináší onen „emoční bonus“, nebo zda se naopak stává dalším zdrojem stresu v již tak složitém dětství.<sup>160</sup> Současně se v judikatuře připouští pružnější přístup u prarodičů. Zejména po úmrtí rodiče nebo při prokazatelném bránění ve styku ze strany rodičů nelze rigidně vyžadovat již existující hluboké pouto. Soud by měl aktivně vytvářet podmínky pro jeho postupné budování, případně využít prozatímní rozhodnutí, aby nedošlo k tzv. procesní likvidaci vztahu.

---

<sup>158</sup> ŠÍNOVÁ: *K otázkám styku nezletilého...*, s. 2

<sup>159</sup> Usnesení Ústavního soudu ze dne 27. srpna 2008, sp. zn. I. ÚS 2750/07.

<sup>160</sup> ŠÍNOVÁ: *K otázkám styku nezletilého...*, s. 2

## 4 Soudní rozhodování o styku jiných osob s nezletilým dítětem

Soudní rozhodování o styku jiných osob než rodičů s nezletilým dítětem představuje specifickou oblast rodinného práva, která reflektuje proměnu rodinných vztahů i posun v jejich právním chápání. Zatímco dřívější právní úprava se soustředila především na vztah mezi rodiči a dítětem, současná právní úprava obsažená v § 927 OZ umožňuje chránit i širší rodinné a sociální vazby dítěte.<sup>161</sup>

Tato úprava reaguje na potřebu zachytit reálné sociální vztahy, které přesahují rámec biologického příbuzenství, a umožňuje soudní ochranu i ve vztahu k osobám, které nejsou s dítětem v příbuzenském poměru, avšak vytvořily si k němu relevantní citovou vazbu.<sup>162</sup> Zároveň však zákon stanoví kumulativní podmínky pro přiznání styku, zejména existenci dlouhodobého citového vztahu a hrozbu újmy při jeho absenci, čímž zdůrazňuje výjimečný charakter tohoto zásahu.<sup>163</sup>

Z pohledu základních práv je nutné tuto úpravu vnímat v kontextu práva na rodinný život, které je chráněno jak na ústavní, tak i na mezinárodní úrovni.<sup>164</sup> Soud proto při rozhodování o styku jiných osob než rodičů vždy vstupuje do citlivé sféry rodinných vztahů a musí pečlivě zvažovat, zda je takový zásah skutečně nezbytný.

Současně je třeba zdůraznit, že i v této oblasti dochází k postupnému vývoji právní úpravy směrem k důslednější ochraně vztahového prostředí dítěte. Novela OZ účinná od 1. 1. 2026 potvrzuje, že právní úprava rodinných vztahů směřuje k posílení kvality uspořádání poměrů dítěte a k důrazu na jeho participaci i stabilitu jeho vztahů.<sup>165</sup> Tato tendence se promítá i do interpretace § 927 OZ, neboť zdůrazňuje, že rozhodování o styku nelze chápat izolovaně, ale jako součást širšího systému ochrany dítěte a jeho rodinného života.

### 4.1 Nejlepší zájem dítěte jako základní kritérium rozhodování

Zásada nejlepšího zájmu dítěte představuje základní východisko soudního rozhodování ve věcech týkajících se nezletilých a současně jeden z nejvýznamnějších principů moderního rodinného práva. Její význam vyplývá jak z mezinárodních závazků České republiky, zejména z Úmluvy o právech dítěte, tak z vnitrostátní právní úpravy, která tento princip reflektuje v celé

---

<sup>161</sup> ENOCHOVÁ, Dana. In: Petrov, Jan a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2024, § 927.

<sup>162</sup> ŠÍNOVÁ: *K otázkám styku nezletilého...*, s. 2

<sup>163</sup> ENOCHOVÁ: *Občanský zákoník. Komentář...*, § 927.

<sup>164</sup> PEKAŘOVÁ, Lenka. In: HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2021, čl. 32.

<sup>165</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 268/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

řadě ustanovení OZ. Nejlepší zájem dítěte je přitom chápán jako přední hledisko při jakékoli činnosti týkající se dítěte, a to nejen při rozhodování soudů, ale i při činnosti správních orgánů či jiných subjektů.<sup>166</sup>

Z teoretického hlediska je tento princip považován za konkretizaci širší zásady ochrany slabší strany. Nezletilé dítě je totiž subjektem, který vzhledem ke své nezralosti, závislosti na dospělých a omezené schopnosti samostatného rozhodování vyžaduje zvýšenou ochranu ze strany práva.<sup>167</sup> Z tohoto důvodu se nejlepší zájem dítěte stal jakousi osou rodinného práva, která prostupuje veškeré jeho instituty a slouží jako interpretační vodítko při aplikaci právních norem. Tento princip se promítá rovněž do vymezení rodičovské odpovědnosti, která zahrnuje povinnost rodičů pečovat o zdraví dítěte, jeho tělesný, citový, rozumový i mravní vývoj, přičemž výkon těchto práv a povinností musí vždy směřovat k naplnění potřeb dítěte a jeho celkovému blahu.<sup>168</sup>

Novější vývoj právní úpravy přitom tento akcent dále posiluje. Podle důvodové zprávy k novele OZ má soudní rozhodování ve věcech dítěte směřovat k vytvoření kvalitnějšího a funkčního uspořádání jeho poměrů, přičemž důraz je kladen nejen na ochranu dítěte, ale i na jeho aktivní zapojení do rozhodovacího procesu.<sup>169</sup> Tím se potvrzuje, že nejlepší zájem dítěte nelze chápat jen jako ochranný princip, ale také jako princip participace a autonomie dítěte odpovídající jeho věku a vyspělosti.

Současně je třeba zdůraznit, že nejlepší zájem dítěte nepředstavuje pevně dané pravidlo, ale neurčitý právní pojem, jehož obsah musí být vždy konkretizován s ohledem na individuální okolnosti konkrétního případu. Soud je proto povinen přihlížet ke všem relevantním faktorům, zejména k rodinným vazbám dítěte, jeho věku, vyspělosti, zdravotnímu stavu a celkové životní situaci.<sup>170</sup> V tomto kontextu je nutné odmítnout mechanickou aplikaci obecných modelů rodinného uspořádání, neboť každý případ vyžaduje individuální posouzení s důrazem na jedinečnost konkrétního dítěte a jeho potřeb.<sup>171</sup>

Význam zásady nejlepšího zájmu dítěte se dále projevuje v tom, že představuje nejen interpretační pravidlo, ale i materiální kritérium pro rozhodování soudů. Soud je povinen

---

<sup>166</sup> Úmluva o právech dítěte, čl.3, MILLEROVÁ, Markéta. In: RADVANOVÁ, Senta a kol. *Rodina a dítě v novém občanském zákoníku*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 31–33.

<sup>167</sup> Tamtéž

<sup>168</sup> NOVÁ, Hana. In: PETROV, Jan a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2024, § 858.

<sup>169</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 268/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

<sup>170</sup> MILLEROVÁ. In: RADVANOVÁ: *Rodina a dítě v novém občanském zákoníku...*, s. 31–33.

<sup>171</sup> WESTPHALOVÁ, Lenka, ROGALEWICZOVÁ, Romana. Práva dítěte v rodičovském konfliktu. *Právní rozhledy*, 2016, č. 19, s. 660-666.

posuzovat, zda konkrétní rozhodnutí skutečně přispívá k ochraně práv dítěte, jeho stabilnímu vývoji a zachování jeho rodinných vazeb. To se uplatňuje zejména v situacích rodinných konfliktů, kde je třeba hledat takové řešení, které minimalizuje negativní dopady na dítě a současně podporuje jeho právo na rodinný život.<sup>172</sup>

Z hlediska ústavního a mezinárodního práva je zásada nejlepšího zájmu dítěte úzce spojena s právem na ochranu rodinného života. Stát má nejen povinnost nezasahovat do rodinných vztahů nepřiměřeným způsobem, ale také pozitivní závazek vytvářet podmínky pro jejich zachování a rozvoj.<sup>173</sup> Při rozhodování ve věcech nezletilých tak dochází ke střetu různých základních práv, přičemž právě nejlepší zájem dítěte slouží jako rozhodující kritérium pro jejich vyvažování.

#### 4.1.1 Obsah nejlepšího zájmu dítěte

Obsah nejlepšího zájmu dítěte je tvořen souborem vzájemně propojených kritérií, která je nutné v každém jednotlivém případě posuzovat individuálně. Tento princip náleží mezi neurčité právní pojmy, jejichž obsah nemůže být vymezen abstraktně a jednou provždy, ale musí být konkretizován s ohledem na okolnosti konkrétní věci, zejména na rodinná pouta určitého dítěte a jeho celkovou životní situaci.<sup>174</sup>

Mezi podstatné složky nejlepšího zájmu dítěte patří zejména potřeba stabilního rodinného prostředí, zachování kontinuity výchovy a péče a ochrana citového, rozumového a mravního vývoje dítěte.<sup>175</sup> Na tyto hodnoty navazuje také pojetí rodičovské odpovědnosti, která zahrnuje péči o zdraví dítěte, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, ochranu dítěte a udržování osobního styku s ním.<sup>176</sup> Právě tato zákonná koncepce potvrzuje, že nejlepší zájem dítěte nelze zužovat pouze na materiální zajištění, ale musí být chápán širěji jako ochrana celkového blaha dítěte a jeho harmonického vývoje.<sup>177</sup>

Z odborné literatury i judikatury současně vyplývá, že jedním z klíčových aspektů nejlepšího zájmu dítěte je zachování rodinných vztahů.<sup>178</sup> Rodinné prostředí představuje pro dítě přirozené zázemí, které mu poskytuje pocit bezpečí, jistoty a identity.<sup>179</sup> Zachování rodinného života i po rozpadu vztahu rodičů je označováno za jeden z předpokladů zdravého a

---

<sup>172</sup> WESTPHALOVÁ, ROGALEWICZOVÁ: *Práva dítěte v rodičovském konfliktu...*, s. 660-666.

<sup>173</sup> PEKAŘOVÁ. In: HUSSEINI: *Listina základních práv a svobod...*, čl. 32., KRATOCHVÍL, Jan. In: KMEC, Jiří a kol. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2025, čl. 8.

<sup>174</sup> MILLEROVÁ. In: RADVANOVÁ: *Rodina a dítě v novém občanském zákoníku...*, s. 31-33.

<sup>175</sup> NOVÁ. In: PETROV: *Občanský zákoník. Komentář...*, § 858.

<sup>176</sup> Tamtéž

<sup>177</sup> HRUŠÁKOVÁ, Milana a kol. In: KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655-975). Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, § 858.

<sup>178</sup> MILLEROVÁ. In: RADVANOVÁ: *Rodina a dítě v novém občanském zákoníku...*, s. 31-33.

<sup>179</sup> Tamtéž

harmonického vývoje dítěte, zatímco rodičovský konflikt mění rodinné klima a dítěte se ho bezprostředně dotýká.<sup>180</sup>

Judikatura NS v této souvislosti zdůrazňuje, že výkon rodičovské odpovědnosti musí být realizován především v zájmu dítěte a jeho potřeb a způsobem odpovídajícím stupni jeho vývoje, přičemž posouzení tohoto zájmu je vždy závislé na konkrétních okolnostech případu.<sup>181</sup>

V této souvislosti je zdůrazňováno, že právní úprava nemůže stanovit univerzální model rodinného uspořádání použitelný pro všechny případy.<sup>182</sup> Každé dítě je jedinečnou osobností se specifickými potřebami, které se odvíjejí od jeho věku, vyspělosti, citových vazeb i konkrétní životní situace.<sup>183</sup> Také ÚS akcentuje, že pro rodinný život neexistují jediné správné modely a že při rozhodování nelze mechanicky upřednostňovat předem daná schémata před konkrétně zjištěným zájmem dítěte.<sup>184</sup>

Dalším významným prvkem nejlepšího zájmu dítěte je právo dítěte být slyšeno a podílet se na rozhodování o záležitostech, které se ho týkají. Participační práva dítěte jsou v komentářové literatuře výslovně spojována s požadavkem zvláštní ochrany nezletilých a s ústavním postavením dítěte jako samostatného nositele práv.<sup>185</sup> Zapojení dítěte do rozhodovacího procesu současně umožňuje lépe identifikovat jeho skutečné potřeby a zájmy.<sup>186</sup> Význam tohoto prvku potvrdil i NS, podle něhož nelze bez dalšího uzavřít, že určité rozhodnutí odpovídá nejlepšímu zájmu dítěte, není-li současně objektivně naplněn požadavek čl. 12 Úmluvy o právech dítěte, tedy právo dítěte svobodně vyjádřit svůj názor ve věcech, které se ho dotýkají.<sup>187</sup>

Význam zásady nejlepšího zájmu dítěte se dále projevuje v tom, že představuje nejen interpretační pravidlo, ale i materiální kritérium pro rozhodování soudů. Soud je povinen posuzovat, zda konkrétní rozhodnutí skutečně přispívá k ochraně práv dítěte, jeho stabilnímu vývoji a zachování jeho rodinných vazeb.<sup>188</sup> To se uplatňuje zejména v situacích rodinných konfliktů, kde je třeba hledat takové řešení, které minimalizuje negativní dopady na dítě a současně podporuje jeho právo na rodinný život.<sup>189</sup> Z judikatury NS rovněž vyplývá, že výkon rodičovské odpovědnosti musí být realizován především v zájmu dítěte, jeho potřeb a způsobem

---

<sup>180</sup> WESTPHALOVÁ, ROGALEWICZOVÁ: *Práva dítěte v rodičovském konfliktu...*, s. 660-666.

<sup>181</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. prosince 2025, sp. zn. 24 Cdo 2921/2025, bod 37, 47

<sup>182</sup> WESTPHALOVÁ, ROGALEWICZOVÁ: *Práva dítěte v rodičovském konfliktu...*, s. 660-666.

<sup>183</sup> MILLEROVÁ. In: RADVANOVÁ: *Rodina a dítě v novém občanském zákoníku...*, s. 31–33.

<sup>184</sup> Tamtéž

<sup>185</sup> PEKAŘOVÁ. In: HUSSEINI: *Listina základních práv a svobod...*, čl. 32.

<sup>186</sup> HRUŠÁKOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975)...*, § 858.

<sup>187</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*, s. 1063.

<sup>188</sup> MILLEROVÁ. In: RADVANOVÁ: *Rodina a dítě v novém občanském zákoníku...*, s. 31–33.

<sup>189</sup> WESTPHALOVÁ, ROGALEWICZOVÁ: *Práva dítěte v rodičovském konfliktu...*, s. 660-666.

odpovídajícím stupni jeho vývoje, přičemž posouzení toho, co je v konkrétní věci v zájmu dítěte, závisí vždy na okolnostech daného případu.<sup>190</sup>

Z hlediska ústavního a mezinárodního práva je zásada nejlepšího zájmu dítěte úzce spojena s právem na ochranu rodinného života. LZPS zakotvuje zvláštní ochranu dětí a mladistvých a současně vyjadřuje ústavní ochranu vzájemných práv a povinností mezi rodiči a dětmi.<sup>191</sup> Na mezinárodní úrovni je ochrana rodinného života garantována čl. 8 EÚLP, který chrání rodinný život a zároveň připouští zásahy veřejné moci pouze tehdy, jsou-li zákonné a nezbytné v demokratické společnosti.<sup>192</sup>

Nejlepší zájem dítěte je proto nutné chápat jako dynamický koncept, jenž se neodvíjí pouze od okamžité situace, ale také od budoucího vývoje dítěte a od potřeby dlouhodobé ochrany jeho osobnosti, vztahů a životní stability.<sup>193</sup> Soudní rozhodnutí musí být orientováno nejen na aktuální situaci, ale i na budoucí vývoj dítěte a jeho dlouhodobé blaho.<sup>194</sup> Takové posouzení musí být vždy komplexní, individuální a založené na pečlivém zvažování všech relevantních okolností konkrétního případu.<sup>195</sup>

## 4.2 Střet rodinných vazeb dítěte s rodičovskou autonomií

Střet rodinných vazeb dítěte s rodičovskou autonomií představuje komplexní problém rodinného práva, který se výrazně projevuje zejména v situacích rozpadu rodiny a rodičovského konfliktu. Rodičovský konflikt přitom zásadním způsobem mění rodinnou atmosféru a bezprostředně se dotýká dítěte, přičemž může negativně zasahovat do jeho psychického i sociálního vývoje. Dítě se v těchto situacích často ocitá v pozici konfliktu loajality mezi rodiči, což představuje významnou zátěž pro jeho osobnostní vývoj.<sup>196</sup> Právě v těchto situacích se zároveň otevírá otázka, zda a v jaké míře mohou rodiče sami určovat okruh osob, s nimiž bude dítě udržovat kontakt, anebo zda je na místě soudní korektiv ve prospěch zachování dalších rodinných vazeb dítěte.

Rodina jako základní sociální jednotka poskytuje dítěti přirozené zázemí, stabilitu a pocit bezpečí, přičemž plní zásadní roli při utváření jeho identity a osobnostního rozvoje. Takové zázemí však netvoří pouze vztah dítěte k rodičům, ale v konkrétních případech i vztahy k dalším osobám, které se podílejí na jeho výchově nebo s ním mají stabilní citový vztah.<sup>197</sup>

---

<sup>190</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. prosince 2025, sp. zn. 24 Cdo 2921/2025, bod 36

<sup>191</sup> PEKAŘOVÁ. In: HUSSEINI: *Listina základních práv a svobod...*, čl. 32.

<sup>192</sup> KRATOCHVÍL. In: KMEC: *Evropská úmluva o lidských právech...*, čl. 8.

<sup>193</sup> MILLEROVÁ. In: RADVANOVA: *Rodina a dítě v novém občanském zákoníku...*, s. 31–33.

<sup>194</sup> NOVÁ. In: PETROV: *Občanský zákoník. Komentář...*, § 858.

<sup>195</sup> MILLEROVÁ. In: RADVANOVA: *Rodina a dítě v novém občanském zákoníku...*, s. 31–33.

<sup>196</sup> WESTPHALOVÁ, ROGALEWICZOVÁ: *Práva dítěte v rodičovském konfliktu...*, s. 660–666.

<sup>197</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1063- 1065

Toto pojetí odpovídá i ústavní ochraně rodiny a rodičovství, která zahrnuje nejen ochranu samotné rodiny, ale i zvláštní ochranu dítěte jako její nejzranitelnější složky.<sup>198</sup> Narušení rodinného prostředí, zejména v důsledku rozpadu rodiny, proto představuje významný zásah do života dítěte, který může mít dlouhodobé důsledky.<sup>199</sup> Zachování rodinných vazeb i po rozpadu vztahu rodičů je proto považováno za jeden z klíčových předpokladů jeho harmonického vývoje.<sup>200</sup> V tomto ohledu je třeba zdůraznit i význam širší rodiny, která může být pro dítě podstatným zdrojem citového zázemí a opory v případě rozpadu nukleární rodiny.

Tento koncept se promítá do právní úpravy § 927 OZ, která umožňuje přiznat právo styku nejen osobám příbuzným, ale i osobám dítěti blízkým, pokud jsou splněny zákonné podmínky, zejména existence trvalého citového vztahu a hrozba újmy při jeho absenci.<sup>201</sup> Odborná literatura přitom zdůrazňuje, že tato úprava představuje rozšíření ochrany rodinných vztahů nad rámec tradičního pojetí rodiny a reaguje na reálné sociální vazby dítěte.<sup>202</sup> Současně je však třeba zdůraznit, že právě tato právní úprava nejzřetelněji otevírá otázku zásahu do rodičovské autonomie. Rozhodne-li soud o styku ve prospěch osoby blízké či příbuzné, nepůsobí tím pouze k ochraně konkrétního vztahu dítěte, ale současně autoritativně vstupuje do prostoru, v němž by jinak rozhodovali rodiče. Jinými slovy, přiznání styku podle § 927 OZ může znamenat, že stát proti vůli rodičů určí, kdo a v jakém rozsahu bude vstupovat do osobního a rodinného života dítěte.

Právě tato skutečnost činí z úpravy styku jiných osob než rodičů mimořádně citlivou oblast. Na jedné straně stojí ochrana dítěte a jeho rodinných vazeb, na straně druhé právo rodičů utvářet výchovné prostředí dítěte podle vlastního uvážení. Vyhovění návrhu osoby blízké proto nelze chápat pouze jako potvrzení existence citového vztahu, ale zároveň i jako zásah do rodičovského oprávnění rozhodovat o tom, s kým bude dítě udržovat pravidelný kontakt. Čím intenzivněji soud do těchto vztahů vstupuje, tím výrazněji se dotýká autonomie rodičů.

Z judikatury NS vyplývá, že střet mezi zájmy rodičů a dítěte je proměnlivou hodnotou, kterou je nutné řešit s ohledem na konkrétní okolnosti případu, přičemž právní řád poskytuje prostředky ke zmírnění negativních dopadů tohoto střetu na blaho dítěte.<sup>203</sup> Ve věcech styku jiných osob než rodičů se proto neřeší pouze otázka, zda je kontakt dítěte s určitou osobou žádoucí, ale též to, zda je namístě prolomit primární rozhodovací oprávnění rodičů a nahradit

---

<sup>198</sup> PEKAŘOVÁ. In: HUSSEINI: *Listina základních práv a svobod...*, čl. 32.

<sup>199</sup> MILLEROVÁ. In: RADVANOVÁ: *Rodina a dítě v novém občanském zákoníku...*, s. 31–33.

<sup>200</sup> WESTPHALOVÁ, ROGALEWICZOVÁ: *Práva dítěte v rodičovském konfliktu...*, s. 660–666.

<sup>201</sup> ENOCHOVÁ: *Občanský zákoník. Komentář...*, § 927.

<sup>202</sup> KRATOCHVÍL, Jan. In: KMEC, Jirí a kol. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2025, čl. 8.

<sup>203</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. října 2017, sp. zn. 21 Cdo 1852/2017, bod 24

jejich vůli autoritativním rozhodnutím soudu. Právě v tom spočívá vlastní těžiště střetu rodinných vazeb dítěte s rodičovskou autonomií.

Rodičovská autonomie je přitom vymezena rámcem rodičovské odpovědnosti, která zahrnuje povinnost rodičů vykonávat svá práva a povinnosti především v zájmu dítěte a s ohledem na jeho potřeby a stupeň vývoje.<sup>204</sup> Pokud rodič tuto odpovědnost nevykonává řádně, je soud oprávněn přistoupit k omezení jejího výkonu, vyžaduje-li to zájem dítěte.<sup>205</sup> Zásah do rodičovské autonomie tak představuje legitimní nástroj ochrany dítěte v situacích, kdy rodiče nejsou schopni zajistit jeho potřeby. To by mělo platit i tehdy, pokud rodiče bez dostatečného důvodu brání dítěti v kontaktu s osobou, která je pro něj citově významná a jejíž absence by pro něj mohla znamenat újmu. V takovém případě již nejde o sféru autonomie, která by měla být bezvýhradně respektována, ale o situaci, v níž může být korektiv soudu nezbytný.

Současně je třeba zdůraznit, že právní úprava neumožňuje aplikaci jednotného modelu rodinného uspořádání. Každý případ musí být posuzován individuálně, neboť univerzální model rodinného života neexistuje a potřeby dítěte se liší v závislosti na jeho konkrétní situaci. Tento závěr je podporován jak odbornou literaturou, tak judikaturou, která odmítá mechanické přejímání obecných modelů rozhodování.<sup>206</sup> Nelze proto vycházet ani z předpokladu, že rozhodnutí rodiče o vyloučení třetí osoby z života dítěte je vždy projevem autonomie hodným respektu, ani z opačné představy, že zachování každé širší rodinné vazby musí automaticky převážet. Rozhodující musí být vždy posouzení konkrétního dopadu na dítě a intenzity zásahu do rodičovského rozhodovacího prostoru.

Z uvedeného plyne, že rodičovská autonomie není neomezená, ale je limitována právem dítěte na zachování jeho rodinných vazeb a jeho celkovým blahem, přičemž rozhodujícím kritériem je vždy nejlepší zájem dítěte. Právě při rozhodování o styku osob blízkých a příbuzných podle § 927 OZ se proto nejzřetelněji ukazuje, že ochrana dítěte a ochrana rodičovské autonomie nejsou hodnotami absolutními. Vyhovění návrhu osoby blízké může být v konkrétním případě nezbytné k ochraně rodinného života dítěte, současně však představuje zásah do práva rodičů určovat okruh osob, které budou participovat na jeho výchově a osobním životě. Soud tak musí v každé jednotlivé věci pečlivě zvažovat nejen existenci citového vztahu a hrozící újmy, ale i to, zda je takové omezení autonomie rodičů skutečně přiměřené a odůvodněné.

---

<sup>204</sup> NOVÁ. In: PETROV: *Občanský zákoník. Komentář...*, § 858.

<sup>205</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. prosince 2025, sp. zn. 24 Cdo 2921/2025, bod 47.

<sup>206</sup> WESTPHALOVÁ, ROGALEWICZOVÁ: *Práva dítěte v rodičovském konfliktu...*, s. 660-666.

#### 4.2.1 Rodičovská odpovědnost jako výchozí rámeček

Rodičovská odpovědnost představuje základní právní rámeček vztahů mezi rodiči a dítětem. OZ ji v § 858 vymezuje jako soubor povinností a práv rodičů, které spočívají zejména v péči o dítě, zahrnující péči o jeho zdraví, tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, v ochraně dítěte, v udržování osobního styku s dítětem, v zajišťování jeho výchovy a vzdělání, v určení místa jeho bydliště, v jeho zastupování a ve správě jeho jmění.<sup>207</sup> Právě v tomto rámci je třeba hledat i výchozí bod pro posouzení střetu mezi rodičovskou autonomií a právem dítěte na zachování dalších rodinných vazeb.

Komentářová literatura zdůrazňuje, že rodičovská odpovědnost náleží oběma rodičům a že oba rodiče jsou jejími rovnocennými nositeli. Z toho vyplývá, že výchozím principem právní úpravy je její společný výkon, který není závislý na konkrétním uspořádání rodinných poměrů.<sup>208</sup> Tento princip vyjadřuje požadavek, aby se na péči o dítě a jeho výchově podíleli oba rodiče, a současně vytváří základní rámeček pro posuzování situací, v nichž dochází ke konfliktu mezi rodiči nebo k zásahu soudu do rodinných poměrů.<sup>209</sup> V poměrech úpravy styku osob blízkých je podle mého názoru důležité právě to, že rozhodování o tom, s kým bude dítě udržovat pravidelné kontakty, náleží v zásadě rodičům. Jestliže do této oblasti vstoupí soud a přizná právo styku další osobě, zasahuje tím do prostoru, který by jinak spadl do rodičovské odpovědnosti.

Rodičovskou odpovědnost je přitom nutné chápat především jako odpovědnost za dítě a jeho vývoj. Komentář k § 858 OZ zdůrazňuje, že jednotlivé složky rodičovské odpovědnosti tvoří souhrn těch nejvýznamnějších oblastí, které mají společný cíl v ochraně dítěte a zajištění jeho řádného vývoje.<sup>210</sup> Tento závěr odpovídá i obecnému východisku rodinného práva, podle něhož je nejlepší zájem dítěte klíčovým hlediskem při rozhodování ve věcech, které se dítěte týkají.<sup>211</sup> Rodičovská odpovědnost tak musí být vykonávána vždy s ohledem na konkrétní potřeby dítěte, přičemž právě jeho zájem představuje základní limit rodičovské autonomie. Rodičovská autonomie se proto neprojevuje jako neomezená svoboda vyloučit ze života dítěte jakoukoli další osobu, ale jako oprávnění rozhodovat v mezích toho, co odpovídá jeho zájmům.

Z uvedeného vyplývá, že výkon rodičovských práv není pouze oprávněním, ale současně i povinností. Rodiče jsou povinni jednat tak, aby zajistili ochranu dítěte a podporovali jeho vývoj, a to nejen prostřednictvím jednotlivých rozhodnutí, ale i celkovým přístupem k

---

<sup>207</sup> OZ, § 858

<sup>208</sup> NOVÁ. In: PETROV: *Občanský zákoník. Komentář...*, § 858.

<sup>209</sup> Tamtéž

<sup>210</sup> Tamtéž

<sup>211</sup> KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 730 - 758

výkonu rodičovské odpovědnosti. Tento požadavek se promítá i do judikatury NS, podle níž je soud oprávněn zasáhnout tehdy, jestliže rodič nevykonává rodičovskou odpovědnost řádně, zejména ne v zájmu dítěte a jeho potřeb.<sup>212</sup> Stejnou úvahu lze uplatnit i v poměrech § 927 OZ, kde může být zásah do rodičovské autonomie odůvodněn právě tím, že rodiče nevykonávají rodičovskou odpovědnost způsobem odpovídajícím nejlepšímu zájmu dítěte.

Podstatným znakem rodičovské odpovědnosti je rovněž požadavek spolupráce rodičů. Oz v § 875 stanoví, že rodiče rozhodují o záležitostech dítěte ve vzájemné shodě.<sup>213</sup> Toto ustanovení vyjadřuje základní princip společné odpovědnosti rodičů za dítě. Význam tohoto principu zdůrazňuje i odborná literatura, která upozorňuje, že rodičovský konflikt může zásadně narušit rodinné prostředí dítěte a negativně ovlivnit jeho vývoj. Rodiče jsou proto povinni spolupracovat a hledat řešení odpovídající zájmům dítěte.<sup>214</sup> V poměrech styku osob blízkých je tento požadavek významný i proto, že otázka kontaktu dítěte s širší rodinou se snadno může stát součástí konfliktu mezi dospělými, místo aby byla posuzována podle potřeb dítěte.

Jestliže rodiče tuto povinnost nenaplní, může dojít k situaci, kdy dítě nese důsledky jejich konfliktu a jeho potřeby ustupují do pozadí.<sup>215</sup> Takový stav je v rozporu se smyslem rodičovské odpovědnosti, která je založena na ochraně dítěte a jeho vývoje. Právě v těchto případech může soudní úprava styku osoby blízké představovat nejen ochranu konkrétního vztahu dítěte, ale i korektiv rodičovského rozhodování tam, kde již neodpovídá jeho zájmům. Současně však nelze přehlédnout, že tím soud zasahuje do prostoru, který by jinak náležel rodičům.

Rodičovská odpovědnost zahrnuje také budování a udržování osobních vztahů dítěte. To vyplývá již ze samotného znění § 858 OZ, který mezi její složky řadí i udržování osobního styku s dítětem.<sup>216</sup> Tento aspekt rodičovské odpovědnosti ukazuje, že osobní vztahy dítěte představují hodnotu, která je právem chráněna a která je významná pro jeho vývoj.<sup>217</sup> V této souvislosti je třeba zohlednit i úpravu § 927 OZ, která chrání další rodinné a sociální vazby dítěte, jsou-li pro něj významné. Péče o dítě tak nemůže být redukována pouze na jeho materiální zajištění a výchovu v užším smyslu, ale zahrnuje i citlivé nakládání s jeho vztahovým prostředím.

---

<sup>212</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. prosince 2025, sp. zn. 24 Cdo 2921/2025, bod 47.

<sup>213</sup> OZ, § 875

<sup>214</sup> WESTPHALOVÁ, ROGALEWICZOVÁ: *Práva dítěte v rodičovském konfliktu...*, s. 660-666.

<sup>215</sup> Tamtéž

<sup>216</sup> OZ, § 858

<sup>217</sup> NOVÁ. In: PETROV: *Občanský zákoník. Komentář...*, § 858.

Význam rodičovské odpovědnosti je dále posílen právem dítěte vyjádřit svůj názor podle § 867 OZ. Komentář k tomuto ustanovení zdůrazňuje, že dítě má být informováno o záležitostech, které se ho týkají, a má mít možnost se k nim vyjádřit, přičemž jeho názoru musí být věnována náležitá pozornost.<sup>218</sup> Tento princip posiluje postavení dítěte jako subjektu práv a představuje další limit rodičovské autonomie. Ve věcech styku osob blízkých může mít názor dítěte zvláštní význam i proto, že napomáhá odlišit situace, v nichž rodiče skutečně sledují jeho ochranu, od situací, v nichž dítě spíše nese důsledky konfliktu dospělých.

Na základě uvedeného lze uzavřít, že rodičovská odpovědnost tvoří základní rámec pro posuzování vztahů mezi rodiči a dítětem. Jejím jádrem je ochrana dítěte a podpora jeho vývoje, přičemž výkon rodičovské odpovědnosti je omezen zájmem dítěte a jeho právy. Ve vztahu k § 927 OZ tak rodičovská odpovědnost nepředstavuje jen základ rodičovské autonomie, ale i měřítko jejího omezení. Zásah soudu je legitimní tehdy, pokud kontakt s osobou blízkou odpovídá nejlepšímu zájmu dítěte; v opačném případě by šlo jen o nepřiměřené oslabení rozhodovací role rodičů

#### 4.2.2 Proporcionalita zásahu soudu do rodinných poměrů

Zásah soudu do rodinných poměrů dítěte představuje významný zásah do autonomie rodiny, a proto musí být vždy posuzována proporcionalita. Tento požadavek vychází jak z ústavněprávní ochrany rodinného života, tak z koncepce rodičovské odpovědnosti, podle níž nesou primární odpovědnost za dítě rodiče.<sup>219</sup> Zásah soudu je proto prostředkem subsidiárním, který přichází v úvahu zejména tehdy, pokud rodiče nejsou schopni zajistit ochranu zájmů dítěte nebo pokud jejich rozhodování není v souladu s jeho nejlepším zájmem.<sup>220</sup>

Princip proporcionality se výrazně projevuje zejména v situacích, kdy dochází ke střetu rodičovské autonomie s právem dítěte na zachování rodinných vazeb k dalším osobám. Právní úprava v § 927 OZ reflektuje společenskou realitu proměny rodinných struktur, kdy dítě nevytváří citové vazby pouze k rodičům, ale i k širší rodině či osobám společensky blízkým.<sup>221</sup> Jak zdůrazňuje odborná literatura, pojem rodinného života nelze omezit pouze na tradiční nukleární rodinu, ale zahrnuje i širší sociální vazby, pokud mají dostatečnou intenzitu a trvalost.<sup>222</sup> Ochrana těchto vazeb je přitom součástí práva na rodinný život jak dítěte, tak dotčených osob.<sup>223</sup> Právě zde se ukazuje, že soud nemůže vycházet pouze z formálního

---

<sup>218</sup> NOVÁ. In: PETROV: *Občanský zákoník. Komentář...*, § 858.

<sup>219</sup> PEKAŘOVÁ. In: HUSSEINI: *Listina základních práv a svobod...*, čl. 32.

<sup>220</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1063- 1065

<sup>221</sup> ĎURICOVÁ: *Právo osob dítěti příbuzných...*s.1

<sup>222</sup> WESTPHALOVÁ. In: KRÁLÍČKOVÁ: *Občanský zákoník II. Rodinné právo...*s. 1065.

<sup>223</sup> ĎURICOVÁ: *Právo osob dítěti příbuzných...*s.2

postavení jednotlivých osob, ale musí zkoumat skutečný obsah a význam konkrétního vztahu pro dítě.

Zásah soudu do rozhodování rodičů ve prospěch těchto osob však není automatický. Je podmíněn splněním zákonných kritérií, zejména existencí trvalého citového vztahu a hrozbou újmy dítěte při jeho přerušení.<sup>224</sup> I v případě jejich naplnění však soud musí vždy posoudit, zda je zásah přiměřený. To znamená, že soud nemá chránit samotnou existenci vztahu abstraktně, ale především zkoumat, zda jeho ochrana v konkrétních poměrech skutečně odpovídá nejlepšímu zájmu dítěte a zda zásah do rodičovské autonomie není v dané věci nepřiměřený.

Proporcionalita se zde projevuje zejména ve vyvažování dvou základních hodnot, a to práva rodičů na výchovu dítěte a práva dítěte na zachování významných vztahů. ÚS opakovaně zdůrazňuje, že základním kritériem pro posouzení těchto kolizí je nejlepší zájem dítěte, který musí být určován individuálně v každém konkrétním případě.<sup>225</sup> Z toho plyne, že soud nemůže mechanicky upřednostnit ani rodičovskou autonomii, ani ochranu širších rodinných vazeb, ale musí hledat řešení, které bude v konkrétních poměrech pro dítě skutečně nejprínosnější.

Významným aspektem proporcionality je rovněž skutečnost, že styk jiných osob než rodičů má pouze doplňkový charakter. Nemůže proto být realizován na úkor výkonu rodičovských práv, zejména styku dítěte s rodičem.<sup>226</sup> Tento závěr je klíčový pro posouzení přiměřenosti zásahu, neboť zajišťuje, že nedojde k narušení primárního rodičovského vztahu.

Proporcionalita zásahu se promítá i do judikatury, která zdůrazňuje nutnost dosažení spravedlivé rovnováhy mezi konkurujícími zájmy jednotlivých subjektů, přičemž přední význam je třeba přiznat zájmu dítěte.<sup>227</sup> V tomto ohledu je úkolem soudu nejen identifikovat jednotlivá kolidující práva a zájmy, ale také přesvědčivě odůvodnit, proč v konkrétním případě dal přednost jednomu řešení před jiným. Právě řádné odůvodnění soudního rozhodnutí je pak nezbytnou součástí přezkoumatelného a legitimního uplatnění principu proporcionality.

Na základě uvedeného lze uzavřít, že princip proporcionality představuje klíčové kritérium pro posuzování zásahů soudu do rodinných poměrů. Jeho smyslem je zajistit, aby soudní ingerence byla nejen legitimní, ale i přiměřená, a aby nedocházelo k nepřiměřenému omezení rodičovské autonomie ani k opomenutí práv dítěte na zachování rodinných vazeb.

---

<sup>224</sup> Tamtéž

<sup>225</sup> Tamtéž

<sup>226</sup> ĎURICOVÁ: *Právo osob dítěti příbuzných...*s.3

<sup>227</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. října 2017, sp. zn. 21 Cdo 1852/2017, bod 20.

#### 4.2.3 Význam případu Tůma proti České republice pro ochranu širších rodinných vazeb dítěte

Významným případem z hlediska ochrany širších rodinných vazeb dítěte je případ Tůma proti České republice, který navazuje na nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2884/22 ze dne 29. srpna 2023.<sup>228</sup> Přestože se formálně nejednalo o řízení podle § 927 OZ, je tento případ pro téma práce podstatný, neboť ukazuje, jak významnou roli mohou v životě dítěte hrát i jiné osoby než rodiče, zejména prarodiče.<sup>229</sup>

V projednávané věci došlo po úmrtí matky nezletilé ke sporu mezi biologickým otcem a babičkou ze strany matky o další uspořádání poměrů dítěte. Otec usiloval o převzetí osobní péče, zatímco babička, u níž dítě po smrti matky fakticky setrvalo, navrhla svěřeni nezletilé do své péče.<sup>230</sup> Okresní soud její návrh zamítl, avšak krajský soud rozhodnutí změnil a dítě svěřil do péče babičky. Rozhodující význam přikládal zejména stabilitě prostředí po úmrtí matky, silné citové vazbě mezi nezletilou a babičkou a rovněž přání tehdy třináctileté nezletilé v tomto prostředí setrvat.<sup>231</sup>

ÚS ústavní stížnost otce zamítl a potvrdil závěr, že v konkrétních okolnostech bylo ponechání dítěte v péči babičky v jeho nejlepším zájmu.<sup>232</sup> Případ tak ukazuje, že rodinný život dítěte nelze redukovat pouze na vztah rodič–dítě. V určitých situacích mohou i vazby k prarodičům nebo dalším blízkým osobám představovat natolik významnou součást života dítěte, že jejich ochrana musí být při soudním rozhodování zohledněna.<sup>233</sup>

Současně však nelze přehlížet, že postavení těchto osob není zásadně rovnocenné postavení rodiče. Právě proto je nezbytné pečlivě vážít, zda soudní zásah do rodičovské autonomie odpovídá nejlepšímu zájmu dítěte a je přiměřený okolnostem konkrétní věci. To ostatně zdůraznilo i odlišné stanovisko soudce Jana Wintra, podle něhož nebyly splněny zákonné podmínky pro svěřeni dítěte do péče jiné osoby, jestliže otec byl schopen osobní péče.<sup>234</sup>

Na vnitrostátní rozhodování následně navázala stížnost k ESLP ve věci Tůma proti České republice. ESLP stížnost prohlásil za nepřijatelnou, čímž v zásadě potvrdil kvalitu vnitrostátního posouzení z pohledu čl. 8 Úmluvy.<sup>235</sup>

---

<sup>228</sup> Nálezy Ústavního soudu ze dne 29. srpna 2023, sp. zn. IV. ÚS 2884/22.

<sup>229</sup> Rozhodnutí ESLP ze dne 29. ledna 2026, Tůma proti České republice, č. 1422/24

<sup>230</sup> Nálezy Ústavního soudu ze dne 29. srpna 2023, sp. zn. IV. ÚS 2884/22, bod 3.

<sup>231</sup> Tamtéž

<sup>232</sup> Tamtéž

<sup>233</sup> Tamtéž

<sup>234</sup> Tamtéž

<sup>235</sup> Rozhodnutí ESLP ze dne 29. ledna 2026, Tůma proti České republice, č. 1422/24

Význam tohoto případu pro téma diplomové práce spočívá v tom, že zřetelně ukazuje širší rodinných vazeb, které mohou být pro dítě podstatné. Vedle vztahu k rodičům mohou mít zásadní význam i vazby k širší rodině, zejména k prarodičům, a to nejen po stránce citové, ale i sociální. Zároveň však rozhodnutí připomíná, že soudní ochrana těchto vazeb má své limity a nesmí vést k nepřiměřenému zásahu do postavení rodiče, pokud to neodůvodňují skutečně výjimečné okolnosti. Přesah tohoto případu je patrný rovněž v rovině zjišťování a hodnocení názoru dítěte v opatrovnickém řízení.

### 4.3 Zjišťování názoru dítěte v řízení o styku

Zjišťování názoru dítěte představuje jeden ze základních prostředků realizace jeho participačních práv v soudním řízení. Jeho podstatou je umožnit dítěti aktivně se účastnit řízení, které se ho bezprostředně dotýká, a zajistit, aby nebylo vnímáno pouze jako objekt rozhodování.<sup>236</sup>

Právní základ tohoto práva je zakotven v čl. 12 Úmluvy o právech dítěte a na vnitrostátní úrovni zejména v § 867 OZ a § 100 odst. 3 OSŘ.<sup>237</sup> Podle těchto ustanovení má být dítěti poskytnuta možnost vyjádřit svůj názor ve všech řízeních, která se jej dotýkají, přičemž tomuto názoru musí být věnována náležitá pozornost odpovídající jeho věku a vyspělosti.<sup>238</sup>

Z hlediska způsobu zjišťování názoru dítěte je klíčové, že právní úprava preferuje jeho přímé slyšení soudem. Jak vyplývá z odborné literatury i judikatury, osobní kontakt soudce s dítětem minimalizuje riziko zkreslení jeho názoru a umožňuje soudci vnímat i neverbální projevy dítěte.<sup>239</sup> Zjištění názoru prostřednictvím jiných osob, jako je OSPOD nebo znalec, přichází v úvahu pouze výjimečně.<sup>240</sup> Důvodem může být zejména hrozba újmy dítěti nebo jeho neschopnost formulovat vlastní názor.

Výběr osoby, která názor dítěte zjišťuje, má přitom zásadní význam. Může ovlivnit nejen samotný obsah sděleného názoru, ale i psychický stav dítěte.<sup>241</sup> Nevhodně vedené slyšení může vést ke zkreslení výpovědi nebo dokonce k újmě dítěte.

V řízení o styku má zjišťování názoru dítěte zvláštní význam, neboť soud zde rozhoduje o jeho osobních vztazích a každodenním životě. Právě v těchto řízeních je názor dítěte důležitým podkladem pro posouzení jeho nejlepšího zájmu.<sup>242</sup> Je však třeba zdůraznit, že názor

---

<sup>236</sup> STŘECHOVÁ, Alena. Typy řízení, v nichž má docházet ke zjištění názoru nezletilého. *Právní rozhledy*, 2026, č. 3, s. 83- 87.

<sup>237</sup> NOVÁ, Hana. In: Petrov, Jan a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2024, § 867.

<sup>238</sup> Tamtéž

<sup>239</sup> STŘECHOVÁ: *Kdo má zjišťovat názor nezletilého...*

<sup>240</sup> Tamtéž

<sup>241</sup> Tamtéž

<sup>242</sup> Tamtéž

dítěte není pro soud závazný. Soud jej musí zohlednit, avšak není jím bez dalšího vázán.<sup>243</sup> Pokud se od něj odchýlí, musí své rozhodnutí řádně odůvodnit.

Zároveň platí, že zjišťování názoru dítěte nesmí vést k jeho nepřiměřenému zatížení. Soud musí vždy posoudit, zda je dítě schopno si názor vytvořit a zda jeho zjištění nebude v rozporu s jeho zájmem.<sup>244</sup> Specifickým problémem je situace, kdy je názor dítěte zjišťován prostřednictvím třetí osoby, zejména OSPOD. V takovém případě dochází k jeho zprostředkování, což může vést ke zkreslení nebo neúplnosti informace.<sup>245</sup> Proto je třeba dbát na maximální přesnost a objektivitu při jeho přenosu soudu.

Na základě uvedeného lze uzavřít, že zjišťování názoru dítěte představuje klíčový nástroj ochrany jeho práv v řízení o styku. Jeho smyslem není přenést odpovědnost za rozhodnutí na dítě, ale zajistit, aby soud rozhodoval na základě co nejúplnějšího poznání jeho potřeb, přání a životní situace.

---

<sup>243</sup> NOVÁ. In: PETROV: *Občanský zákoník. Komentář...*, § 867.

<sup>244</sup> Tamtéž

<sup>245</sup> STŘECHOVÁ: *Kdo má zjišťovat názor nezletilého...*, s.2.

## 5 Procesní a aplikační souvislosti rozhodování o styku

Procesní rovina rozhodování o styku osob odlišných od rodičů s nezletilým dítětem představuje významnou součást celkové ochrany vztahů, které OZ předpokládá v § 927. Zatímco hmotněprávní úprava vymezuje, za jakých podmínek může být styk dítěte s jinými osobami soudně chráněn, procesní úprava určuje, jakým způsobem se tato ochrana fakticky realizuje. Právě procesní aspekty přitom v této oblasti nabývají mimořádného významu, neboť vztahy dítěte k osobám, které nejsou nositeli rodičovské odpovědnosti, bývají zpravidla zranitelnější, méně právně institucionalizované a více závislé na faktickém udržování kontaktu. Jakékoli prodlení v soudní ochraně se proto může velmi rychle promítnout do oslabení nebo úplného zániku takového vztahu.

Řízení o styku jiných osob s nezletilým dítětem se uskutečňuje v rámci řízení ve věcech péče soudu o nezletilé podle ZŘS. Tento procesní režim je založen na zásadách, které se odlišují od klasického sporného řízení, zejména na zásadě oficiality a zásadě vyšetřovací. Zákon vychází z předpokladu, že v řízeních, jejichž předmětem je osobní poměr dítěte, nelze ochranu jeho zájmů ponechat výlučně na procesní aktivitě účastníků. Soud proto není vázán pouze jejich tvrzeními a návrhy, ale je povinen sám zjistit všechny skutečnosti důležité pro rozhodnutí.<sup>246</sup> Tento přístup odpovídá samotné povaze opatrovnického řízení, v němž se nerozhoduje pouze o subjektivních právech jednotlivých osob, ale především o tom, jaké řešení nejlépe odpovídá zájmu nezletilého dítěte.

V kontextu § 927 OZ je třeba zdůraznit, že se nejedná o rozhodování o styku rodiče s dítětem, nýbrž o situace, v nichž se soud zabývá zachováním nebo obnovením kontaktu dítěte s další osobou, zpravidla osobou příbuznou nebo dítěti blízkou. Tato skutečnost má význam i procesně. Soud zde totiž neposuzuje výkon rodičovského práva, ale existenci a intenzitu sociální vazby, která může být pro dítě významná, a zároveň zvažuje, zda její právní ochrana nepředstavuje nepřiměřený zásah do autonomie rodinného života rodičů. Řízení o styku jiných osob tak stojí na pomezí ochrany rodinných vazeb dítěte a respektu k primárnímu postavení rodičů při rozhodování o jeho osobních poměrech.

### 5.1 Řízení ve věcech styku jiných osob s nezletilým dítětem

Řízení o styku osob odlišných od rodičů s nezletilým dítětem je třeba podřadit pod řízení ve věcech péče soudu o nezletilé. Z obecné úpravy ZŘS plyne, že takové řízení může být zahájeno i bez návrhu, není-li stanoveno jinak, přičemž soud je povinen zahájit řízení

---

<sup>246</sup> ZŘS, § 21

bezodkladně poté, co se dozví o skutečnostech rozhodných pro jeho vedení.<sup>247</sup> Z hlediska systematiky zákona se tedy jedná o řízení, v němž se uplatňuje poměrně silný prvek oficiality. V aplikační praxi je však zřejmé, že ve věcech styku jiných osob bude řízení zpravidla zahajováno na návrh. Důvod je zřejmý, a to, že soud se obvykle nemůže bez vnějšího podnětu dozvědět o tom, že určitá osoba měla s dítětem významný vztah, který byl přerušen, ani o tom, že přerušeni tohoto kontaktu může být v rozporu se zájmem dítěte. Komentářová literatura ostatně vychází z toho, že ačkoli právní úprava umožňuje zahájení řízení i bez návrhu, praktický význam návrhové iniciativy účastníků zůstává v opatrovnických věcech značný.<sup>248</sup>

Aktivní legitimace v těchto věcech bude zpravidla svědčit osobě, která se styku domáhá, typicky prarodiči, sourozenci nebo jiné dítěti blízké osobě. Nejde tedy o procesní situaci, v níž by návrh podával rodič za účelem ochrany vlastního styku s dítětem, ale o zvláštní kategorii řízení, v níž navrhovatel stojí mimo rodičovskou odpovědnost a dovolává se právní ochrany vztahu, který je chráněn tehdy, je-li to v souladu se zájmem dítěte podle § 927 OZ. Tato okolnost se promítá i do struktury účastníků řízení. Podle § 6 ZŘS je účastníkem navrhovatel a ten, o jehož právech nebo povinnostech má být v řízení jednáno.<sup>249</sup> Ve věcech styku jiných osob s dítětem proto budou mezi účastníky zpravidla patřit nezletilé dítě, jeho rodiče a osoba, která se styku domáhá. Dítě zde nevystupuje pouze jako objekt ochrany, nýbrž jako samostatný účastník řízení, jehož zájem je třeba procesně reprezentovat a zohlednit.

Místní příslušnost se řídí obecným soudem nezletilého. ZŘS stanoví, že obecným soudem nezletilého je soud, v jehož obvodu má dítě na základě dohody rodičů, rozhodnutí soudu nebo jiných rozhodujících skutečností své bydliště.<sup>250</sup> Tato úprava odpovídá potřebě, aby o věci rozhodoval soud, který je nejbližší faktickému životu dítěte a je schopen nejlépe zjistit jeho poměry. Věcně příslušné jsou v prvním stupni okresní soudy.<sup>251</sup> Procesní uspořádání je tedy vystavěno tak, aby rozhodování bylo soustředěno k soudu, který může nejen právně, ale i fakticky nejúčinněji posoudit, zda je požadovaný styk v zájmu dítěte.

### **5.1.2 Role kolizního opatrovníka (OSPOD)**

Jedním z nejvýznamnějších procesních institutů v řízení o styku osob odlišných od rodičů je zastoupení dítěte kolizním opatrovníkem. Podle § 469 ZŘS je dítě v řízení zastoupeno opatrovníkem, kterého soud pro řízení jmenuje, přičemž opatrovníkem soud zpravidla jmenuje

---

<sup>247</sup> ZŘS, § 13

<sup>248</sup> HROMADA, M. in: SVOBODA, Karel a kol. *Zákon o zvláštních řízeních soudních .Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2020, § 468.

<sup>249</sup> ZŘS, § 6

<sup>250</sup> ZŘS, § 4 odst. 2, § 467

<sup>251</sup> ZŘS, § 3

OSPOD.<sup>252</sup> Tato úprava je koncipována jako obligatorní a nevyžaduje, aby soud předem zkoumal, zda mezi dítětem a jeho zákonnými zástupci skutečně existuje střet zájmů. Jak uvádí komentářová literatura, soud dítěti opatrovníka jmenuje již proto, že tak stanoví zákon, a nezabývá se přitom otázkou existence kolize ani tím, zda by dítě s ohledem na svou vyspělost mohlo některé procesní úkony činit samo.<sup>253</sup>

Právě v řízeních podle § 927 OZ nabývá tato úprava zvláštního významu. Dítě se zde totiž nachází v procesním i faktickém prostoru mezi rodiči, kteří zpravidla vykonávají rodičovskou odpovědnost a fakticky určují rámeček jeho každodenních vztahů, a mezi třetí osobou, která tvrdí, že s dítětem udržovala významný osobní vztah. Ani jedna z těchto stran však nemusí plně a nestranně reflektovat zájem dítěte samotného. Povinné zastoupení dítěte kolizním opatrovníkem proto představuje zásadní záruku toho, že v řízení bude formulován a hájen samostatný zájem dítěte, nikoli pouze zájem rodičů nebo navrhovatele.

Opatrovníkem bývá zpravidla OSPOD, který disponuje jak zákonným oprávněním, tak odborným zázemím potřebným k tomu, aby zjistil poměry dítěte a poskytl soudu relevantní podklady pro rozhodnutí.<sup>254</sup> Jeho význam nespočívá pouze v čistě formálním procesním zastoupení, ale také v jeho zjišťovací a hodnotící činnosti. V řízeních o styku jiných osob bývá často právě OSPOD subjektem, který může soudu přiblížit faktickou podobu vztahu dítěte k dotčené osobě, jeho předchozí intenzitu, frekvenci kontaktů, reakce dítěte na jejich přerušení i případná rizika spojená s jejich obnovením. Stanovisko kolizního opatrovníka sice není pro soud závazné, v praxi však představuje velmi významný podklad pro jeho rozhodovací úvahu.

## **5.2 Význam prozatímních rozhodnutí a časového faktoru ve vztahu k § 927 OZ**

Časový faktor představuje v řízeních ve věcech péče soudu o nezletilé zásadní prvek, který významně ovlivňuje efektivitu soudní ochrany. Povaha těchto řízení je charakteristická tím, že se týkají živých sociálních vztahů, jejichž vývoj probíhá kontinuálně a je citlivý na jakékoli přerušení či omezení. Délka řízení tak může vést ke změně skutkového stavu, a tím i ke snížení praktického významu následného rozhodnutí.

Důvodová zpráva k OZ upozorňuje, že opatrovnícká řízení představují pro účastníky i nezletilé dítě významnou zátěž, přičemž průtahy v těchto řízeních mohou negativně dopadat na

---

<sup>252</sup> ZŘS, § 469 odst. 1

<sup>253</sup> HROMADA, M. in: SVOBODA, Karel a kol. *Zákon o zvláštních řízeních soudních .Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2020, § 469.

<sup>254</sup> Tamtéž

rodinné vztahy a stabilitu prostředí dítěte.<sup>255</sup> Současně z dostupných dat vyplývá, že délka opatrovnických řízení se pohybuje v řádu několika měsíců, což představuje významný časový úsek, během něhož může dojít ke změně poměrů dítěte.<sup>256</sup>

V kontextu § 927 OZ, který upravuje styk nezletilého dítěte s osobami blízkými, má časový faktor zvláštní význam. Vztahy mezi dítětem a těmito osobami nejsou právně stabilizovány rodičovskou odpovědností a jejich existence je proto ve zvýšené míře závislá na faktickém výkonu styku. Přerušeni kontaktu v průběhu řízení tak může vést k oslabení nebo zániku těchto vztahů, což může následně ovlivnit i samotné posouzení věci soudem.

Čas je proto nutné chápat nejen jako procesní kategorii, ale jako faktor materiální povahy, který přímo zasahuje do předmětu řízení. Rozhodnutí vydané s časovým odstupem může být sice právně správné, avšak jeho praktický význam může být omezen, pokud dojde ke změně poměrů dítěte nebo k oslabení vztahů, které měly být chráněny.

### **5.2.1 Prozatímní rozhodnutí jako nástroj ochrany styku dle § 927 OZ**

V řízeních o styku nezletilého dítěte s osobami blízkými podle § 927 OZ má dočasná soudní úprava poměrů zvláštní význam. Samotná povaha těchto vztahů totiž předpokládá pravidelný osobní kontakt, a proto může i kratší časový výpadek vést k oslabení či faktickému přerušeni vazby mezi dítětem a dotčenou osobou. Právě z tohoto důvodu nelze význam dočasné úpravy v těchto věcech spojovat pouze s procesní ekonomikou, ale především s ochranou samotného předmětu řízení, tedy existujícího osobního vztahu.

Současná právní úprava v ZŘS přitom rozlišuje mezi předběžným opatřením a prozatímním rozhodnutím. Toto rozlišení je pro řízení podle § 927 OZ významné, avšak nemění nic na tom, že oba instituty slouží k bezprostřední ochraně dítěte a k zatímní úpravě jeho poměrů. Předběžné opatření podle § 452 ZŘS zůstává zachováno i po novele a nadále slouží pro situace vyžadující intenzivnější a bezodkladný zásah do poměrů dítěte. Naproti tomu prozatímní rozhodnutí podle § 465a ZŘS má být vydáno tehdy, nevyžaduje-li situace dítěte postup podle § 452, avšak je v jeho zájmu, aby do jeho poměrů bylo zatímně zasaženo.<sup>257</sup>

Právě tato konstrukce je pro úpravu styku podle § 927 OZ mimořádně významná. Ve věcech styku osob blízkých totiž typicky nejde o situace, v nichž by bylo třeba dítě neprodleně umístit mimo péči rodičů nebo přijmout mimořádně intenzivní ochranné opatření. Častěji půjde o potřebu zatímně stabilizovat osobní kontakt, upravit rozsah styku nebo vytvořit provizorní

---

<sup>255</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 268/2025 Sb. Důvodová zpráva k zákonu č. 268/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

<sup>256</sup> Tamtéž

<sup>257</sup> ZŘS, § 452, § 465a, § 465b

rámec, v němž bude možné vztah dítěte k blízké osobě po dobu řízení zachovat. Tomu právě institut prozatímního rozhodnutí svou povahou odpovídá.

Význam prozatímního rozhodnutí je dále posílen tím, že zákon je výslovně spojuje s vyšší procesní participací účastníků. Podle § 465b odst. 2 ZŘS lze prozatímní rozhodnutí vydat jen tehdy, byla-li všem účastníkům, včetně nezletilého, poskytnuta možnost se vyjádřit. Cílem nové úpravy bylo zachovat rychlost řízení obdobnou jako u obecného předběžného opatření, avšak současně snížit míru chybovosti, zjednodušit formality a posílit zjištění názoru všech účastníků, včetně dítěte.<sup>258</sup> Takové pojetí je v řízeních podle § 927 OZ obzvlášť významné, protože právě zde může být názor dítěte a kvalita dosavadních vztahů rozhodná pro posouzení, zda je další styk v jeho zájmu.

Důvodová zpráva současně vychází z toho, že předběžná úprava poměrů dítěte má v opatrovnických věcech význam právě proto, že časová prodleva může negativně zasahovat do rodinných vztahů a do faktických poměrů dítěte. Zároveň připomíná historický vývoj, v němž byly v této oblasti tradičně využívány instituty předběžných opatření. Nová úprava však vedle jejich zachování zavádí i prozatímní rozhodnutí jako samostatný nástroj pro případy, kdy není třeba použít režim § 452 ZŘS, avšak je třeba poměry dítěte zatím upravit.<sup>259</sup>

Za významný znak prozatímního rozhodnutí je třeba považovat jeho věcný rozsah. Podle § 465a odst. 2 ZŘS na jeho základě nelze dítě umístit mimo péči rodičů nebo osoby dítěti příbuzné nebo blízké, s výjimkou zákonem výslovně uvedených případů.<sup>260</sup> To potvrzuje, že jde o institut určený především k jemnější, zatím stabilizaci poměrů dítěte, nikoli k nejintenzivnějším zásahům do jeho osobního statusu. Právě proto se jeví jako zvlášť vhodný pro oblast styku osob blízkých, kde je cílem zpravidla zachovat nebo obnovit kontakt, nikoli radikálně měnit základní pečovatelské uspořádání.

Lze tedy uzavřít, že v řízeních podle § 927 OZ představuje prozatímní rozhodnutí vhodný a funkčně přesný nástroj zatím ochrany styku dítěte s osobami blízkými. Jeho význam spočívá v tom, že umožňuje rychlou, avšak procesně kultivovanější reakci soudu v případech, kdy je třeba dočasně upravit poměry dítěte, aniž by byly splněny podmínky pro použití předběžného opatření podle § 452 ZŘS. V těchto věcech tak prozatímní rozhodnutí nepůsobí pouze jako technický prostředek překlenutí doby do meritorního rozhodnutí, ale jako nástroj

---

<sup>258</sup> KUŽELOVÁ, Tereza. *Prozatímní rozhodnutí jako nový institut rodinného práva* [online]. *pravni prostor.cz*, 22. 10. 2025 [cit. 2. dubna 2026]. Dostupné z: <https://www.pravni-prostor.cz/clanky/obcanske-pravo/prozatimni-rozhodnuti-jako-novy-institut-rodinneho-prava>.

<sup>259</sup> Důvodová zpráva k zákonu č. 268/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

<sup>260</sup> ZŘS, § 465a

zachování kontinuity osobního vztahu, jenž by mohl být v důsledku průběhu řízení oslaben nebo zcela zaniknout.

Současně je třeba uvést, že právní úprava prozatímních rozhodnutí je relativně nová a dosud se k ní nevytvořila ustálená rozhodovací praxe. Význam jednotlivých podmínek její aplikace tak bude teprve postupně vyjasňován soudní praxí, zejména ve vztahu k hranici mezi prozatímním rozhodnutím a předběžným opatřením i k jejich dopadu na následné rozhodnutí ve věci samé.

## Závěr

Na základě provedené analýzy lze uzavřít, že současná právní úprava styku osob blízkých a příbuzných s nezletilými dětmi vychází z materiálního pojetí rodinného života. Ochrana rodinných vazeb se proto neomezuje pouze na vztah rodič–dítě, ale může se vztahovat i na širší rodinné a sociální vztahy, pokud mají skutečný význam pro život dítěte. Současná úprava obsažená v § 927 OZ tak reflektuje proměnlivost rodinných poměrů i potřebu chránit vztahy, které nejsou založeny pouze formálním příbuzenským statutem, ale především jejich reálným obsahem. Zároveň se však ukazuje, že právě otevřenost této právní úpravy klade vysoké nároky na individuální soudní posouzení každého případu. Rozhodování v těchto věcech proto nelze redukovat na mechanickou aplikaci zákonných podmínek, ale vždy musí vycházet z konkrétních okolností života dítěte. Významnou roli zde hraje také schopnost soudů rozlišit mezi skutečně podstatnými rodinnými vazbami a pouhým formálním odkazem na příbuzenství či blízkost.

Diplomová práce mi současně ukázala, že právo jiných osob než rodičů na styk s dítětem nemá povahu práva automatického ani rovnocenného s rodičovskou odpovědností. Rozhodující hledisko vždy představuje nejlepší zájem dítěte, nikoli samotný zájem dospělých osob na udržování kontaktu. Při aplikaci § 927 OZ je proto třeba zákonné předpoklady, zejména existenci citového vztahu a hrozbu újmy při absenci styku, vykládat citlivě. To platí zvláště v případech, kdy byl vznik nebo zachování vztahu ovlivněn jednáním rodiče, který kontakt s dítětem omezuje nebo znemožňuje. Právě zde se nejvýrazněji projevuje napětí mezi ochranou rodinných vazeb dítěte a respektem k rodičovské autonomii. Současně se potvrzuje, že ochrana širších rodinných vazeb dítěte může být legitimní jen tehdy, je-li skutečně vedena jeho prospěchem, nikoli snahou nahrazovat nebo oslabovat primární roli rodiče bez dostatečně závažných důvodů.

Za významný poznatek lze považovat i to, že v řízeních o styku osob blízkých s dítětem nehraje roli pouze věcná správnost konečného rozhodnutí, ale i jeho časové hledisko. Délka řízení může sama o sobě vést k oslabení nebo zániku vztahu mezi dítětem a dotčenou osobou a tím fakticky ovlivnit samotný výsledek sporu. Právě proto je nezbytné klást důraz nejen na správnost meritorního rozhodnutí, ale i na včasnost soudní ochrany, včetně využívání prozatímních rozhodnutí. Časový faktor zde nepředstavuje pouze procesní okolnost, neboť může rozhodnout o tom, zda chráněná vazba mezi dítětem a blízkou osobou vůbec přetrvává. Smyslem právní úpravy totiž není ochrana abstraktních nároků dospělých osob, ale ochrana konkrétního dítěte, jeho identity a jeho skutečných rodinných vazeb.

## Seznam použitých zdrojů

### MONOGRAFIE A KOMENTÁŘE

- DUŠKOVÁ, Šárka a kol. *Úmluva o právech dítěte. Komentář* [online databáze]. Praha: Wolters Kluwer, 2021, [cit. 10. října 2025]. Dostupné z: databáze aspi.cz.
- DVOŘÁK, Jan a kol. *Občanské právo hmotné I. Díl první: Obecná část*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 436
- HOLUB, Milan a kol. *Zákon o rodině: komentář a předpisy souvisící*. 7. vydání. Praha: Linde, 2005, 748 s.
- HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2021, 1456 s.
- JIRSA, Jaromír a kol. *Občanský zákoník - Komentář s judikaturou. Svazek VII - Příbuzenství a švagrovství (§ 771-927)* [online databáze]. Ostrava: CODEXIS publishing, 2018, Dostupné z: databáze codexis.cz.
- KMEC, Jiří a kol. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2025, 1864 s.
- KOVÁŘOVÁ, Daniela. *Abeceda rodinného práva* [online databáze]. Praha: Wolters Kluwer, 2020, s. 57–58, 87 [cit. 10. října 2025]. Dostupné z: databáze aspi.cz.
- KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975). Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, 1256 s.
- MELZER, Filip a kol. *Občanský zákoník. Velký komentář. Svazek IV, § 655–975 a související společná a přechodná ustanovení*. Praha: Leges, 2016, 2064 s.
- PETROV, Jan a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2024, 3352 s.
- RADVANOVÁ, Senta a kol. *Rodina a dítě v novém občanském zákoníku*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 216 s.
- SVOBODA, Karel a kol. *Zákon o zvláštních řízeních soudních. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020 1160 s.
- WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. Praha: Wolters Kluwer, 2023, čl.32 [cit. 10. října 2025]. Dostupné z: databáze aspi.cz
- ZUKLÍNOVÁ, Michaela a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek II, (§ 655-975). 2. vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2023, 856 s.

## ČLÁNKY V ODBORNÝCH ČASOPISECH

- ĎURICOVÁ, Jana. Právo osob dítěti příbuzných a osob dítěti společensky blízkých na styk s dítětem. *Rodinné listy* [online], 2023, č. 1, s. 4. [cit. 10. října 2025]. Dostupné z: databáze aspi.cz
- HADERKA, Jiří. Právní postavení prarodičů vůči vnukům (v osobní oblasti) v současném českém rodinném právu. *Právní rozhledy*[online databáze] 1999, roč. 7, č. 10, [cit. 15. února 2026]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.
- HORÁK, Pavel. Rodina a manželství jako sociální instituce [online]. In: *Studijní materiály předmětu Sociologie pro sociální politiku a sociální práci*. Brno: Masarykova univerzita, 2005 [cit. 10. října 2025]. Dostupné z: [https://is.muni.cz/el/1423/jaro2005/SPP701/Kapitola12b\\_Rodina.htm](https://is.muni.cz/el/1423/jaro2005/SPP701/Kapitola12b_Rodina.htm)
- KORNEL, Martin. *Přímý a nepřímý styk rodiče s nezletilým dítětem* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2008. Dostupné z: [https://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/civil/kornel\\_martin.pdf](https://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/civil/kornel_martin.pdf).
- STŘECHOVÁ, Alena. Kdo má zjišťovat názor nezletilého v řízení? *Rodinné listy* [online databáze], 2023, č. 7, s. 7 [cit. 13. října 2025]. Dostupné z: databáze aspi.cz
- STŘECHOVÁ, Alena. Typy řízení, v nichž má docházet ke zjištění názoru nezletilého. *Právní rozhledy*, 2026, č. 3.
- ŠÍNOVÁ, Renáta. K otázkám styku nezletilého s „nepříbuznými“ osobami podle § 927 OZ. *Rodinné listy* [online databáze], 2019, č. 4, s. 6 [cit. 13. října 2025]. Dostupné z: databáze aspi.cz
- WESTPHALOVÁ, Lenka, ROGALEWICZOVÁ, Romana. Práva dítěte v rodičovském konfliktu. *Právní rozhledy*, 2016, č. 19

## PRÁVNÍ PŘEDPISY

- Důvodová zpráva k zákonu č. 265/1949 Sb., o právu rodinném, k § 55. [cit. 10. října 2025]. Dostupné z: [https://www.psp.cz/eknih/1948ns/tisky/t0378\\_02.htm](https://www.psp.cz/eknih/1948ns/tisky/t0378_02.htm)
- Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Důvodová zpráva k zákonu č. 268/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 91/2005 Sb. m. s., o sjednání Úmluvy o styku s dětmi.
- Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících

- Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb., o sjednání Úmluvy o právech dítěte.
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
- Usnesení č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 94/1963 Sb., zákon o rodině.
- Zákon č. 94/1963 Sb., zákon o rodině, ve znění zákona č. 91/1998 Sb.
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 946/1811 sb. z. s. Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch

## **ROZHODNUTÍ**

- Nález Ústavního soudu ze dne 20. února 2007, sp. zn. II. ÚS 568/06.
- Nález Ústavního soudu ze dne 30. srpna 2021, sp. zn. I. ÚS 1081/20
- Nález Ústavního soudu ze dne 16. května 2017, sp. zn. II. ÚS 3122/16.
- Nález Ústavního soudu ze dne 16. září 2014, sp. zn. II. ÚS 1063/14.
- Nález Ústavního soudu ze dne 28. července 2022, sp. zn. II. ÚS 395/22.
- Nález Ústavního soudu ze dne 30. prosince 2014, sp. zn. I. ÚS 1554/14.
- Nález Ústavního soudu ze dne 29. června 2017, sp. zn. I. ÚS 3226/16
- Nález Ústavního soudu ze dne 23. dubna 2013, sp. zn. II. ÚS 4160/12
- Nález Ústavního soudu ze dne 29. srpna 2023, sp. zn. IV. ÚS 2884/22.
- Rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 31. ledna 2017, sp. zn. III. ÚS 3273/16
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 27. srpna 2008, sp. zn. I. ÚS 2750/07
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. prosince 2025, sp. zn. 24 Cdo 2921/2025
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. května 2013, sp. zn. 30 Cdo 1376/2012.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. října 2017, sp. zn. 21 Cdo 1852/2017.
- Rozsudek senátu ESLP ze dne 27. října 1994, *Kroon a další proti Nizozemí*, č. 18535/91
- Rozsudek senátu ESLP ze dne 13. června 1979, *Marckx proti Belgii*, č. 6833/74
- Rozsudek senátu ESLP ze dne 9. června 1998, *Bronda proti Itálii*, č. 22430/93
- Rozsudek ESLP ze dne 21. prosince 2010, *Anayo proti Německu*, č. 20578/07

## **INTERNETOVÉ ZDROJE**

- CIPRÝN, Štěpán. Právo ostatních příbuzných na styk s dítětem [online]. [pravniprostor.cz](http://pravniprostor.cz), 24. října 2021 [cit. 8. února 2026]. Dostupné z:

- <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/pravo-ostatnich-pribuznych-na-styk-s-ditetem>.
- FRÝDLOVÁ, Nikola. *Práva prarodičů na styk s vnoučaty* [online]. epravo.cz, 20. září 2024 [cit. 8. února 2026]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/prava-prarodicy-na-styk-s-vnoucaty-118592.html>
  - KUŽELOVÁ, Tereza. *Styk nezletilého dítěte s prarodiči a jeho rozsah* [online]. pravniprostor.cz, 2. února 2024 [cit. 8. února 2026]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/styk-nezletileho-ditete-s-prarodici-jeho-rozsah>.
  - KUŽELOVÁ, Tereza. *Prozatímní rozhodnutí jako nový institut rodinného práva* [online]. pravniprostor.cz, 22. 10. 2025 [cit. 2. dubna 2026]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/prozatimni-rozhodnuti-jako-novy-institut-rodinneho-prava>.

## **Abstrakt**

Diplomová práce se zabývá úpravou styku osob blízkých a příbuzných s nezletilými dětmi, a to především ve vazbě na § 927 OZ. Cílem práce je analyzovat hmotněprávní předpoklady přiznání práva na styk a posoudit, jakým způsobem soudní praxe zohledňuje ochranu širších rodinných vazeb dítěte. Pozornost je věnována zejména historickým, mezinárodněprávním a ústavněprávním východiskům úpravy styku, vymezení pojmu styku a jeho forem, existenci citového vztahu, hrozbě újmy při absenci kontaktu, postavení jednotlivých okruhů oprávněných osob, významu nejlepšího zájmu dítěte, zjišťování názoru dítěte a procesním nástrojům ochrany těchto vztahů.

Práce vychází z analýzy právní úpravy, odborné literatury a relevantní judikatury. Dospívá k závěru, že současná právní úprava vychází z materiálního pojetí rodinného života a umožňuje chránit nejen vztahy založené formálním příbuzenstvím, ale i vztahy skutečně naplňující rodinnou funkci v životě dítěte. Současně však platí, že právo jiných osob než rodičů na styk s dítětem nemá automatickou povahu a nemůže být stavěno na roveň rodičovské odpovědnosti. Rozhodujícím kritériem zůstává vždy nejlepší zájem dítěte, který musí být posuzován individuálně s ohledem na konkrétní okolnosti případu.

Práce dále poukazuje na napětí mezi ochranou širších rodinných vazeb dítěte a respektem k rodičovské autonomii, zejména v situacích, kdy je kontakt dítěte s blízkými osobami omezován nebo znemožňován jedním z rodičů. Za významný aplikační problém označuje časový faktor opatrovnických řízení, neboť délka řízení může vést k oslabení nebo zániku citové vazby mezi dítětem a dotčenou osobou. V této souvislosti práce zdůrazňuje význam včasné soudní ochrany a využití prozatímních rozhodnutí jako nástroje k zachování kontinuity vztahu do doby meritorního rozhodnutí.

## **Abstract**

This thesis deals with the regulation of contact of close persons and relatives with minor children, primarily in relation to Section 927 of the Czech Civil Code. The aim of the thesis is to analyse the substantive legal conditions for granting the right of contact and to assess how judicial practice reflects the protection of the child's wider family ties. Attention is paid in particular to the historical, international-law and constitutional foundations of contact regulation, the definition of contact and its forms, the existence of an emotional bond, the risk of harm in the absence of contact, the position of individual categories of entitled persons, the importance of the best interests of the child, the child's right to be heard, and the procedural instruments for the protection of these relationships.

The thesis is based on an analysis of legislation, legal scholarship and relevant case law. It concludes that the current legal framework is founded on a substantive concept of family life and makes it possible to protect not only relationships based on formal kinship, but also relationships that genuinely fulfil a family function in the child's life. At the same time, however, the right of persons other than parents to maintain contact with a child is not automatic and cannot be placed on the same level as parental responsibility. The decisive criterion always remains the best interests of the child, which must be assessed individually with regard to the specific circumstances of each case.

The thesis further points out the tension between the protection of the child's wider family ties and respect for parental autonomy, especially in situations where the child's contact with close persons is restricted or prevented by one of the parents. A significant practical problem is identified in the time factor of custody proceedings, as the length of the proceedings may lead to the weakening or even extinction of the emotional bond between the child and the person concerned. In this respect, the thesis emphasises the importance of timely judicial protection and the use of interim measures as a tool for preserving the continuity of the relationship until a final decision on the merits is made.

## **Klíčová slova**

styk s nezletilým dítětem, § 927 OZ, osoby blízké, příbuzní, nejlepší zájem dítěte, rodinný život, citový vztah, hrozící újma, rodičovská autonomie, názor dítěte, prozatímní rozhodnutí, ochrana širších rodinných vazeb

## **Key words**

contact with a minor child, Section 927 of the Civil Code, close persons, relatives, best interests of the child, family life, emotional bond, risk of harm, parental autonomy, child's opinion, interim measures, protection of wider family ties